

NOVIČE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA

Leto VIII. — Št. 40

KOČEVJE, 27. SEPTEMBRA 1963

Cena 20 din

Že v prvih dveh dneh preseglo plan več kolektivov

Prvi dan so občani Kočevja vpisali blizu 8 milijonov dinarjev posojila za obnovo in izgradnjo Skopja, do drugega dne pa nad 13 milijonov 400.000 dinarjev. Več delovnih kolektivov in organizacij je že v prvih dveh dneh predvideni plan tudi preseglo ali se mu močno približalo. V knji-

govodskem biroju naj bi predvidoma vpisali 35.000 din posojila, vpisali pa so ga že 36.000 din, kino Jadran plan 15.000, vpisano 22.000 din, Fotolik plan 15.000, vpisali 16.000 din, pekarna in slaščičarna plan 162.000, vpisali 192 tisoč din, Trgopromet plan 1 milijon 176 tisoč din, vpisali 1 mi-

lijon 290 tisoč din, Tožilstvo plan 21.000, vpisali 22.000 din, uprava stanovanjske skupnosti Rudnik plan 104.000 dosegli 151.000 din, komunalni zavod za socialno zavarovanje plan 120.000, vpisali 168.000 din, gimnazija plan 80.000 din, vpisali 93.000 din, delavska (Nadaljevanje na 3. strani)

Mesto, že dolgo se pozna, že dolgo sva stara znanca.

Vem, kakšno si bilo v moji rosnih mladosti. Jaz mlad, ti staro.

Zguban, upognjen starček, betežen, na koncu moči. Stoletja so se ti poznala; na tvojem razdrapanem obličju so se videli sledovi viharnih dni, vsako obdobje ti je vtisnilo svojevrsten, neizbrisljiv pečat... Na tebi je bila zapisana vsa bogata zgodovina tlačenega naroda, trpečih množic; kmetov, iz katerih je dehtel opojen vonj preorane zemlje, tkalcev ob ropotajočih lje, strojnih črnih rudarjev, ki so v globokih rovih kopali črno zlato, sajastih kovačev. Zgodovina nas vseh, kovačev lepše prihodnosti.

Stoletja so te tlačila, toda v

MESTO

tebi je vrelo novo, mlado življenje. Po tvojih žilah se je pretakala kot nektar zlahna kri, oplajali so te veliki, svetli ideali nove generacije, oplajalo te je trpljenje v mračni preteklosti in dejanja sedanjosti...

Iz krvi stotisočev si se rodilo.

Iz krvi stotisočev se je rodil nov čas.

Iz ognja in krvi, iz trpljenja, joka in upornosti je poletel ptič Feniks, radosten zaplaval s peruti in se dvignil.

Iz krvi si se prerodilo in v tebi se je porodil nov čas...

Mesto, srčika našega življe-

nja, ponosni smo na to, ponosni nate!

Življenje, novo življenje je ponosno teklo kot veletok novim ciljem nasproti...

Borili smo se dalje uporno, trmasto, borili in zmagovali. In naše misli so bile pri tebi.

Gledam te danes in se čudim. Je to še tisti starček? Kje so gube, kje upadla lica?

Vidim mladost, smeh, razposajen, igriv žarek v očeh...

In ko te bodo te dni obiskali tisoči tvojih prijateljev, tvojih sinov, se bodo tudi čudili. Ne bodo te več poznali.

Veseli te bodo v tvoji praznični obleki, prisrčno ti bodo stisnili roko. Kot staremu znanцу in dobrotniku.

Ponosni bomo tudi mi, ponosni nate, naše mesto, in nase, tvoje otroke... F. G.

Solidarnost

Solidarnost je naša značilnost. Vedno v nesreči vsakemu pripravljeno pomagati. Vsi kot en sam.

Razgovori o nesrečnem mestu se še vedno niso poglobili. Se do bro, kot bi se zgodilo včeraj, se spominjamo tistega usodnega julijskega dne, ko smo razburjeni, pretreseni zvedeli: Skopja, lepega mesta ob Vardarju, ni več! Ni več tisoč in še nekaj več življenj, ni več otrok, fantov, deklet, mož in žena. Tisoči, desetstisoči so izgubili vse...

Poskrbeli smo za njih, vsaj za prvo silo. Za njihove otroke; nudili smo jim vse, kar je bilo v naših močeh. V tej veliki človekoljubni akciji, v kateri smo vsako minuto imeli pred očmi trpeče brate v porušeni domovih, smo ponovno potrdili našo veliko moralno zavest. V pomoči sočloveku smo bili enotni kot eden.

Nismo jih zapustili v nesreči; kot že tolikokrat doslej smo v praksi dokazali in uresničili naše načelo bratstva...

Pretreseni smo hlastali za vsako podrobnostjo o veliki nacionalni nesreči, pripravljeno spet priskočiti na pomoč.

Jugoslovanski narodi, vsak posebej iz naše velike družine, so pokazali v tistih dneh toliko humanosti, pripravljenosti in samopremagovanja, kakor so to iz dneva v dan kazali tudi v dneh našega velikega boja. Nihče ni bil nad tem presenečen, saj vemo, da veži, skovane v ognju in krvi, ne popuste nikdar več...

Naša srca, naše misli so še vedno v mestu ob Vardarju, v mestu smrti in novega življenja, ki vlaga, ob podpori vse naše skupnosti, ogromne napore, da vstane iz ruševin, lepše, večje, ponosnejše. Za to bodo potrebni še veliki napori, velike žrtve. Vsega razdejanja, ki ga je povzročil potres, pa ne bo moč v celoti nikdar več popraviti (življenj ni moč nadomestiti!). Tudi škoda v celoti še ni ocenjena po nepopolnih podatkih pa znaša okrog 400 milijard dinarjev. Zato naša najvišja predstavniška telesa razpravljajo, kako ublažiti veliko katastrofo.

Prvi sklep zvezne ljudske skupščine: ustanovitev sklada za obnovo Skopja, ki naj bi prihodnje leto razpolagal že z okrog 70 milijardami dinarjev.

In drugi sklep: razpis ljudskega posojila.

Nedvomno se bomo tej veliki akciji za pomoč in obnovo Skopja odzvali vsi. Vsak po svojih močeh se bomo trudili, da bomo zbrali 30 milijard dinarjev, za kolikor je razpisano posojilo. Pogoji so ugodni: posojeni denar se obrestuje s 6%, z obrestmi vred pa bodo vložena sredstva povrnjena v sedmih letih.

V teh dneh, od 25. sept. do 15. oktobra, vpisujejo milijoni delavcev, uslužbencev, kmetov, obrtnikov večje ali manjše zneske, z enim samim ciljem: čimprej pomagati nesrečnemu mestu in njegovim prebivalcem. Nekateri bodo posojilo vplačali takoj, večinoma pa v šestih obrokih, do marca prihodnje leto...

Končno ne gre za tistih nekaj tisočakov ali dinarjev, gre za nekaj več: za tisto enotnost, solidarnost, ki so jo naši narodi znali vedno izkazati v odločilnih trenutkih bolj kot kdorkoli na svetu. Gre za NAŠO solidarnost!

F. G.

Med prostovoljci

Zadnja dva tedna se Kočevje pospešeno pripravlja na proslavo. Na prostovoljnih delovnih akcijah sodeluje vsak dan okoli 100 ljudi, ob nedeljah pa celo 300 do 400. S prostovoljnimi delom bo urejena okolica doma telesne kulture, Šeškovega doma, ekonomskih stanovanj, stolpnice, križišče Ljubljanske in Kolodvorske ulice in še marsikaj. Okolica nekaterih teh objektov je že skoraj urejena, medtem ko se pri ostalih približuje koncu. Zasipani so že jarki, ki so bili skopani za polaganje telefonskih in električnih kablov pod zemljo in dokončno je urejena Šeškova ulica. Prostovoljni delavci so pomagali tudi podjetjem, ki so zadolžena za ureditev mesta pred proslavo, pa sama ne zmorejo vsega.

NA PROSTOVOLJNO DELO

Vsak delavnik nekaj pred 6. in 15. uro ter vsako nedeljo nekaj pred 7. uro se zbirajo skupine ljudi s krampi, lopatami in drugim orodjem pred avtobusno postajo, kjer je zbirališče prostovoljnih delavcev in kjer tudi štab za prostovoljno delo razporeja skupine po deloviščih. Prostovoljno delo organizira v glavnem občinski sindikalni svet, vodi

dan. Izostane le, če urejuje okolico hiše, kjer stanuje. Največkrat je delal v peskokopu v Mozlju, kjer je nakladal tovornjake.

POŽRTVOVALNI ŠOFERJI

— Tudi šoferji, kljub napornemu delu v rednem delovnem času pri svojih podjetjih, z razumevanjem priskočijo na pomoč še popoldne in ob nedeljah, se pravi takrat, ko delajo prostovoljni delavci.

Eno glavnih delovišč prostovoljcev je bil mozelski peskokop

pa ga štab za prostovoljno delo in ureditev mesta.

MED NAJMARLJIVEJSIMI — UPOKOJENEC

V razgovoru je tovariš Uhan, član štaba za ureditev mesta za proslavo, dejal:

— V glavnem prostovoljni delavci dobro poprimejo za delo. Med najmarljivejšimi je vsekakor upokojenec Ivan Osvald iz Šeškove ulice, ki pride skoro vsak

voljni delavci. Pri delu so zelo vestni, je dejal tovariš Uhan in nadaljeval:

— Nekatera podjetja, kot na primer Zidar, Kemična in Rudnik, rada dajo na razpolago vozila za prevoz peska, zemlje in kamenja, medtem ko najdejo nekatera vse prepogosto izgovor, da jim ni treba posoditi tovornjakov.

PRIZADEVNA VRTNARSKA SKUPINA

— Vsekakor pa moram pohvaliti tovariša Muroviča, upravnika Vrtnarije, ki si zelo prizadeva za čim lepšo ureditev mesta in nam je vedno na razpolago, tako popoldnevi kot ponoči. Njegova vrtnarska skupina si zelo prizadeva, da bo dobilo mesto za praznik čim lepši videz, je nadaljeval tovariš Uhan.

POPOLDNE S PROSTOVOLJCI

— Ob treh popoldne se dobimo pri avtobusni postaji.

— Dobro, ob treh. No, in nekaj čez 3 sem komaj še ujel zadnji kamion, ki je peljal prostovoljce na delo v mozelski peskokop.

V peskokopu se je okoli 40 prostovoljnih delavcev, ki so prišli nalagati pesek in kamenje, skoro skregalo za lopate. Lopat je bilo namreč le za približno polovico delavcev.

Nekdo se je jezil:

— Pa še vprašal sem jih, če naj prinesemo lopate s seboj!

Gimnazijci so delali preteklo nedeljo pri domu telesne kulture...

Rekli so, da ne, zdaj pa imamo vruga.

— En avto dajmo hitro naložiti, pa naj pripelje nazaj lopate, je predlagal nekdo.

Sicer pa tudi tistih lopat ni bilo tako malo. Prostovoljci so krepko poprijeli, hitro nalagali in se pri delu menjali. Nekateri so nalagali tudi z rokami.

ŠOFER: ZA POPRAVILA NI ČASA

Ko je bil spet eden od kamionov poln, sem prisedel v kabino k šoferju Tonetu Marinču, zeposlenemu pri SGP Zidar. Ko sem odpiral vrata kabine, so skoraj padla na tla — le malo so se še držala na enem tečaju.

— Za popravilo ni časa, mi je med vožnjo pojasnil šofer Tone. Devet nedelj že nisem bil prost. Šoferji naredimo normalno po 6 do 8 voženj iz peskokopa na dan, zdaj pa kar okoli 12. Na dan prevozimo povprečno po 350 km. Včeraj sem do polnoči vozil ruševine Sajevčeve hiše, danes pa

sem odšel že ob 5. uri spet na delo.

ŽULJI NA MLADIH ROKAH

Ob nedeljah se tudi dijaki in profesorji množično odzovejo prostovoljnemu delu. Tudi preteklo nedeljo so zelo pridno urejali okolico doma telesne kulture, Šeškovega doma in drugod. Pridnim dijakom in dijakinjam tudi žuljev ne manjka in — ponosni so nanje.

VSII DELAMO

Prostovoljno pa občani ne sodelujejo le na množičnem delu za ureditev mesta, ampak urejajo še okolico svojih delovnih organizacij, stanovanjskih hiš in drugo. Še nekaj dni nas loči do začetka proslave 20-letnice Kočevskega zbora, zato vsi hitimo, da bi čim prej in čimlepše uredili mesto ter res lepo in pristrčno sprejeli goste, ki bodo prišli na proslavo iz vse Slovenije in Jugoslavije.

J. Primc

... pri Šeškovem domu in drugod

Janez Pahulje — 60 letnik

V nedeljo, 22. septembra, je praznoval 60-letnico Janez Pahulje, gradbeni inšpektor občin Kočevje in Ribnica, doma iz Dolenje vasi. Ko smo ga zaprosili, naj nam pove nekaj besed o svojem jubileju, je dejal:

— V teh letih se še vedno odlično počutim. Zadovoljen sem, da sem, da sem obletnico dočkal na službenem mestu, ki ga opravljam že nad deset let. Zadovoljen sem pa tudi zato, ker vidim, kako se je Kočevje v letih

po osvoboditvi razvilo, dvignilo iz ruševin. Prepričan sem, da se bo še bolj, da bo iz leta v leto lepše, prijetnejše mesto...

Tov. Pahulje je na koncu še dejal, da se želi zahvaliti ob svojem praznovanju vsem, ki so mu pri njegovem delu kakorkoli pomagali.

Tako kot so mu pristrčno čestitali za njegov jubilej njegovi tovariši na občini, mu tudi mi želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let.

Požrtvovalni šofer Tone Marinč med vožnjo

Cetrtek, 3. oktobra 1963

Ljubljana

Ob 17. uri: **Otvoritev spominke razstave ob 20-letnici Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju 1943 »Razvoj ljudske oblasti«** (v Moderni galeriji)

Kočevje

Ob 10. uri — Slavnostno zasedanje občinske skupščine Kočevje ob občinskem prazniku (v Seškovem domu)
Ob 11. uri — Otvoritev razstave »**Družbeni in gospodarski razvoj Kočevske 1953-63**« (v novem domu telesne kulture)

Sobota, 5. oktobra 1963

Ljubljana

Ob 10. uri — Slavnostno zasedanje Skupščine Socialistične republike Slovenije (v poslopju Skupščine SRS, Šubičeva ulica)

Kočevje

Ob 17. uri — Promenadni koncert godbe LM (na Trgu 3. oktobra)
Ob 20. uri — Matej Bor: »**Raztrganci**« — Predstava Drame SNG in Mestnega gledališča ljubljanskega (v Seškovem domu)
Ob 20. uri — Koncert Partizanskega invalidskega zbora (v kinodvorani)

Nedelja, 6. oktobra 1963

Kočevje

Ob 9.30 uri — Otvoritev razstave »**Likovna umetnost s tematiko NOB**« (v Seškovem domu)
Ob 11. uri — **Množično zborovanje v počastitev 20-letnice Zbora odposlancev slovenskega naroda** — (na trgu 3. oktobra)
Ob 13. uri — Kulturne, športne in zabavne prireditve

Program kulturnih, športnih in zabavnih prireditev

Ob 13. uri — Non-stop predvajanje kratkih in dokumentarnih filmov (kino Jadran)
Ob 14. uri — Nastopi zabavnih ansamblov — do 24. ure (Gostišče »Rog« avtobusna postaja itd.)
Ob 14. uri — Atletski miting s sodelovanjem slovenskih in hrvatskih atletov — (stadion Partizana)
Ob 15. uri — Prvenstvena odbojarska tekma Žirovnica — Ko-

Program praznovanja

čevje — (v športnem parku)
Ob 15.30 — Košarkarska tekma Olimpija : reprezentanca Slovenije — (v športnem parku)
Ob 16. uri — Matej Bor: »**Raztrganci**« — Predstava Drame SNG in Mestnega gledališča ljubljanskega — za mladino — (v Seškovem domu)

stava — (v gimnaziji, Ljubljanska cesta)
Stalna zbirka v pokrajinskem muzeju — (Reška cesta)

SLAVNOSTNI PROGRAM RTV LJUBLJANA

Uredništvo Radia Ljubljana je

Predvsem po zaslugi prostovoljcev dobiva okolica stolpnice vsak dan lepšo podobo

RAZSTAVE

»**Likovna umetnost s tematiko NOB**« (v Seškovem domu)
»**Družbeni in gospodarski razvoj Kočevske 1953-1963**« — (v novem domu telesne kulture)
Razstava fotografij »**Kočevska v borbi in izgradnji**« — (v domu družbenih organizacij, Ljubljanska cesta)
II. republiška filatelistična raz-

za čas do proslave 20. obletnice Kočevskega zbora pripravilo naslednji spored oddaj s to tematiko:

Program mladinskih oddaj:

28. sept. in 5. oktobra: Obisk pri otrocih današnje Kočevske (Otroci pred praznikom) in vsakokrat nekaj o pomenu tega praznika.

4. in 5. oktobra: RŠ za nižjo stopnjo: glasbena oddaja »Partizanski skladatelj otrokom«.
1. in 2. oktobra: RŠ za srednjo stopnjo: ponovitev oddaje »Modri mož nad Mrzlim klancem«.
1. in 3. oktobra: eRŠ za višjo stopnjo Ob 20-letnici Kočevskega zbora.

Uredništvo kulturnih in literarnih oddaj bo 3. okt. pripravilo literarni večer z naslovom »Narod si bo pisal sodbo sam«.

Za 29. september pripravljajo posebno nedeljsko reportažo.

V programu sta s tematiko Kočevskega zbora uvrščeni dve oddaji »**Še pomnite, tovariši**«.

To temo bodo obravnavale tudi 4 oddaje aktualnosti.

Od rednih oddaj bodo problematiki okoli Kočevskega zbora posvetili oddajo »**Ljudski parlament**« in »**Iz naših kolektivov**«.

Priprave na zbor in dogajanje bodo spremljali tudi v ostalih oddajah in še posebej v radijskih dnevnikih in informativnih oddajah.

Televizija:

V obzornikih prihodnih teden nekaj krajših samostojnih obdelav gradiva Kočevskega zbora: 25. IX., 27. IX., 2. X., 4. X.

2. 10. TV transverzala, povezana s Kočevjem

3. 10. Kočevski zbor in njegov pomen za naš nadaljnji politični razvoj

3. 10. Posebno vodstvo po razstavi: »Razvoj ljudske oblasti«

5. 10. Oddaja o slavnostnem zasedanju skupščine; vesti o zasedanju v TV dnevniku

6. 10. Neposreden prenos slavnostnega zborovanja v Kočevju; vesti o slavnosti v Kočevju v TV dnevniku.

Že v prvih dveh dneh "preseglo plan" več kolektivov

(Nadalj. s 1. strani)

univerza plan 18.000 din, vpisali 39.000 din, posebna osnovna šola plan 14.000 din, vpisali 28.000 din, Občinski odbor SZDL in občinski komite ZMS plan 26.000 din, vpisali 47.000 din, občinski komite ZKS plan 45.000 din, vpisali 71 tisoč din, občinski sindikalni svet plan 27.000 din, vpisali 42.000 din, občinski odbor ZZB plan 8.000 din, vpisali 10.000 din, zavod za zaposlovanje invalidov plan 447 tisoč din, vpisali 497.000 din in

otroški vrtec Kočevska Reka plan 20.000 din, vplačali 21.000 din.

Močno so se približali planu oziroma ga dosegli: služba družbenega knjigovodstva plan 259 tisoč din, vpisali 256.000, Vrtnarija 30.000 din, vpisali 29.000 din, Kočevski tisk plan 308.000 din, vpisali 280.000 din, stanovanjski sklad plan (18.000 din) dosegel, lekarna plan 63.000 din, dosegli 59.000 din, ljudska knjižnica plan 21.000 din, vpisali 20.000 din, nižja glasbena šola je plan (24.000 din) dosegla, prav tako pa tudi AMD (40.000 din) in kegljaški klub (6000 din).

Za vpisna mesta izven Kočevja, ki pošiljajo poročila o vpisu posojila po pošti, v glavnem še nimamo poročil. Več delovnih kolektivov bi plan tudi že doseglo in celo preseglo, če ne bi bili člani kolektivov še na rednem letnem dopustu, bolniški itd. V nekaterih delovnih organizacijah, ki zaposlujejo večje število ljudi, je delo obsežnejše in so zato podkomisije imenovale še več pomožnih komisij. Prav tako je v delovnih organizacijah, ki delajo v več izmenah ali imajo več delovišč (KGP, Zidar itd). Vpis pa tudi v teh kolektivih lepo napreduje. Tako so vpisali v podjetju ITAS doslej le 3000 din manj kot 2 milijona dinarjev, na Rudniku 1.698.000 din, Zidar 450.000 din, kemična tovarna 935.000 din,

INKOP 400.000 din itd.

Se podatek iz ribniške občine: prvi dan so v ribniški občini vpisali nad 2 milijona dinarjev posojila, uslužbenci občinske skupščine pa so vpisali še enkrat več, kot je bilo predvideno.

Ljudsko posojilo za obnovo Skopja

Kočevje, 24. septembra. — Danes je bil sestanek predsednikov podkomisij za vpisovanje ljudskega posojila za obnovo in izgradnjo Skopja. Podkomisije so imenovane v delovnih organizacijah, krajevnih odborih SZDL in družbeno-političnih skupnostih. Na sestanku so se pogovorili o organizaciji vpisa posojila in njegovi tehnični izvedbi. Predvidoma naj bi občani, člani delovnih skupnosti in sploh vsi posamezniki vplačali za okoli 33 milijonov dinarjev posojila, gospodarske organizacije pa za 15 milijonov dinarjev. Povprečno odpade v občini na zaposlenega okoli 6 do 8000 dinarjev posojila, seveda je ponekod to povprečje občutno nižje, drugje pa višje.

Znesek posojila, ki je predviden, da ga bodo vpisali občani in delovne organizacije, predstav-

(Nadaljev. na 9. strani)

Asfaltiranje cest, parkirnih prostorov in pločnikov po Kočevju bo kmalu zaključeno

oktober 1943 KOČEVSKI ZBOR oktober 1963

Razvoj ljudske oblasti v NOB

»Jasno je, da mora zmaga nacionalne svobode biti istočasno zmaga demokratične ljudske oblasti. V naših vaških, krajevnih odborih OF in v narodnoosvobodilnih odborih, ki jih boste kmalu volili, je izvor naše ljudske oblasti. Te organizacije so edino upravičene predstavljati slovenski narod.«

Po poročilu Edvarda Kardelja je začel Zbor z razpravo. Govorniki so se vrstili in vsi enoglasno izrazili tista globoko doživeta čustva našega naroda, ki so bila v srcih vseh Slovencev, ki so aktivno sodelovali v OF. Vsi govorniki so poudarjali enotnost in nadaljevanje boja do končne osvoboditve vseh Slovencev.

Ta veličastni Zbor odposlancev slovenskega naroda je bil za vse, ki so bili na njem prisotni, nepozabno doživetje, ki jim je ostal za vedno v spominu. Se živeči odposlanci to še danes po dvajsetih letih poudarjajo, ko se spominjajo tistih, za Slovence tako velikih zgodovinskih dni.

»Zbor je bil po svoji vsebini, enotnosti in navdušenju nekaj tako velikega, kar se ne da popisati,« pravijo še sedaj živeči odposlanci, ki živijo na našem območju.

Globoko doživete misli in dogajanja, ki so se do tedaj porajala dan za dnem v ognju boja z okupatorji, so izrazili odposlanci v razpravi. Pretresljive so bile besede Franceta Becele, Marije Ivančič in vseh ostalih govornikov na Zboru. Vsebina Zbora je bila po referatih in razpravi res nekaj tako velikega in daljnosežnega za vse Slovence, kar nismo še nikoli doživeli v naši zgodovini.

Druge delovna seja Zbora se je končala 3. oktobra 1943 ob 4. uri zjutraj.

Odposlanci so se spet odpeljali v okoliške vasi na počitek.

TRETJA DELOVNA SEJA

Na tretji seji, ki se je začela 3. oktobra 1943 ob 9. uri zvečer, je dobil prvi besedo Tone Fajfar, član IOOF, ki je na kratko označil dotedanji položaj slovenskega naroda in predlagal Zboru odposlancev naslednji predlog:

»Zaradi obrambe domovine pred zadnjim sovražnikom, nemškimi fašizmom sklene Zbor odposlancev slovenskega naroda:

1. Mobilizirajo se vse ljudske sile slovenskega naroda in vsa njegova gmotna sredstva.

2. Izvršni odbor Osvobodilne fronte slovenskega naroda je pooblaščen izvršiti ta sklep v obsegu obstoječih potreb in na njim odgovarjajoči način.

3. Ta sklep postane veljaven, ko ga sprejme Zbor odposlancev in dobi obvezno moč z objavo.«

Zbor je sklep soglasno sprejel.

Nato je tovariš Zoran Polič, član IOOF imel referat o graditvi nove narodne oblasti in vključitvi prebivalstva v narodnoosvobodilno borbo ter med drugim dejal:

»Plenum OF je pred dvema letoma postavil med temeljne točke osvobodilne borbe tudi sklep, da prevzame po osvoboditvi vso oblast OF kot celota. Danes, ko je NOV osvobodila polovico slovenskega ozemlja, stojimo pred veliko in odgovorno nalogo, da to temeljno točko ustvarimo.

Kaj pomeni oblast OF? Predvsem, da smo prekinili s starim načinom poslovanja, ko je bil narod samo poslušno orodje v rokah peščice izvoljenih oblastnikov, ki niso nikdar poznali potreb ljudstva, temveč samo svoje ugodne in svoje pravice. To je bil temelj nečloveškega izkoriščanja, v katerem niti kmet niti delavec nista smela dvigniti svojega glasu, ker bi s takim dejanjem postala protidržavna in zato zločinska elementa.

Oblast OF pomeni popolno prekinitev s takim stanjem. Mali človek, ki je s svojim znojem ustvaril bogastvo slovenske zemlje, prevzema upravo te zemlje v svoje roke. To ni več oblast v smislu izkoriščanja, ki služi samo poedincem, to je upravljanje, ki naj zadovolji ogromno večino. Prava oblast in pravična uprava. In to upravo prevzame danes slovenski narod v svoje roke.

Zato pomeni oblast OF, da bo narod sam izbiral ljudi, katerim bo poveril upravo svoje zemlje, da bo pa lahko te ljudi tudi klical na odgovor, če svojih nalog ne bodo v redu izvrševali. Samo tako poimovana oblast je narodna, samo taka je pravična in samo takšna jamči srečno bodočnost slovenskega naroda.«

V razpravi je oovorilo več odposlancev, ki so obravnavali življenje ljudi in njihovega boja za novo ljudsko oblast.

Zbor je v imenu kočevskih rudarjev pozdravil rudar Alojz Jančič, v imenu rajonskega odbora OF ter prebivalstva na Kočevskem pa odposlanec Kočevja Henrik Kužnik.

Grčarice so praznoval

V nedeljo so Grčarice praznoval 20-letnico pomembne partizanske zmage — likvidacije centralnega plavogardističnega oddelka v Sloveniji. Na praznik so se skrbno pripravile; toplo so sprejele precej gostov, med katerimi je bilo tudi nekaj udeležencev borbe.

Vse je bilo praznično: dan, vas in ljudje. Ze od zgodnjega sončnega jutra so poskočni zvoki iz zvočnikov napolnjevali vas, ljudje pa so, polni pričakovanja, hodili sem in tja. Vedeli so: morda že čez uro ali kaj se bo pričel »napad« na plavogardistično postojanko; spet bo pokanje, eksplozije »topovskih« granat pa bodo trgale ozračje. Tako je bilo tudi takrat, pred dvajsetimi leti, toda veliko strašnejše... Tiščali smo si ušesa, da ne bi slišali oglušujočega zvonjenja zvonov, ko so padli z gorečega zvonika, tiščali smo si oči, da nas ne bi slepil blisk požara in bomb, stiskali smo se v kote, da bi se izognili svinčenkam, ki so kot nadležne ose žvižgale po sobi...

Blizu enajste dopoldne se je pričel napad.

Mladinci iz Ribnice so že prejšnji dan krenili iz Ribnice po partizanskih poteh preko Zadolja v Jelenov Žleb, kjer so prenočili. Toda malokdo je spal: pred njimi se je razgrnil pester mozaik spominov nekdanjih partiza-

nov, z napetostjo so poslušali njihove pripovedi, v mislih pa so si že slikali posameznosti »napada«, ki se ga bodo udeležili naslednji dan.

Dolg je bil nedeljski pohod skozi zelene gozdove od Zleba do Grčaric, potem pa še dobri dve uri trajajoči napad. V teh dveh urah s krajšimi presledki so ponazarjali tridnevno borbo pred dvajsetimi leti...

Nenadoma se je v gozdovih in gmajnah okrog vasi razleglo puškarjenje in klici na juriš, odgovorilo pa jim je preudarno streljanje v plavogardiste preoblečenih vojakov iz Ribnice, ki so branili postojanko v vasi. Padale so granate in dimne bombe, končno pa se je postojanka morala vdati.

Slovesnosti so se udeležili nekdanji komisar bataljona, ki je napadal Grčarice, polkovnik Dušan Gorkič, komandant bataljona polkovnik Milan Merlak, podpolkovnik Franc Dobovšek (udeleženec borbe) in Lojze Podlogar, član okrajnega odbora ZZB. O pomenu zmage v Grčaricah je spregovoril po končanem napadu predsednik obč. odbora ZZB Ribnica Tone Maležič, kako je bilo pred dvajsetimi leti v vasi pa je lepo povedal polkovnik Milan Merlak, ki je na poslopju GU tudi odkril spominsko ploščo, posvečeno temu pomembnemu dogodku...

(vec)

Preteklo nedeljo je bila v Kočevju manjša slovesnost v okviru praznovanj 20-letnice Kočevskega zbora. Sindikalna podružnica podjetja »Kovinar« je razvila svoj prapor in nagradila člane kolektiva, ki so v podjetju nad 10 let. Na slovesnosti, ki so se je udeležili tudi predstavniki občinskega sindikalnega sveta in sindikalnih podružnic delovnih organizacij, je govoril predsednik sindikalne podružnice Kovinarja Tone Glavač, pel je pevski zbor Jakob Gallus in igrali harmonikarji Glasbene šole. (Na sliki: predsednik centralnega delavskega sveta podjetja Kovinar Jože Briški izroča diplomu in nagrado Tinetu Briškiju, ki je v kolektivu že 10 let. Najdalj pa je v kolektivu Kovinarja Matija Obramovič in sicer 17 let.)

MIHA MATE

Andraž je veroval v boljše življenje, ni zaupal v kralja, imel je odprte oči in vedel je, da bo prišel nekoč, mora priti boljši kruh, ki ga bo za vse dovolj. Tudi Andrej, dokler se ni oženil, je veroval, da se bo nekoč boril za lepše, boljše življenje. Toda sedaj, odkar je imel Klaro, bi jo težko pustil samo, in to prav sedaj, ko je pričakovala otroka. Pred njo ni hotel govoriti o Andraževih besedah, ki ga je silil v tajno organizacijo. Ni mogel toliko žrtvovati. Bal se je.

Košence so se kopale v pomladnem soncu. Zemlja se je prebujala. Kmet je zaoral globoke brazde vanjo in jo razrahljal. Vse je dehtelo in se hotelo razbohotiti v prvih toplih žarkih.

Andrej se ni menil za prihajajočo pomlad. Sedel je pred hišo in mrko zrl predse. Ni si mogel zamišljati življenja brez nje. Kako bo živel, če jo izgubi. »Ne, saj to se ne sme, ne more zgoditi!«

Iz hiše je slišal težko Klarino dihanje in vpitje. Bil je kot na žerjavi, nikjer ni imel obstanka. Bal se je, da se ne bi zgodilo najhujše. V grlu ga je nekaj stiskalo in ga utesnjevalo. Prisluskoval je tekanju v hiši in s težkim srcem pričakoval, kaj bo. Nenadoma pa je te moreče občutke pretrgal glas, ki mu je razodel, da je vsega konec. Hotel je planiti v izbo, toda že na vratih je zadel na soseda, ki se mu je smejala.

»Andrej, fanta imaš, fanta! Vse je v najlepšem redu. Pojdi, zmigaj se, Klara te pričakuje.«

V začetku kar ni mogel verjeti. Toda ko je dojel besede, mu je srce poskočilo od veselja.

»Sina imam, sina! In Klara je tudi zdrava!« si je ponavljal in najraje bi se razjokal od sreče.

Umiril se je in narahlo odprl vrata v čumnatu. Klara je ležala na postelji. Bila je bleda, vendar se je v njenih očeh zrcalilo toplo, neprikrito materinstvo. Poleg nje je ležal na blazini otroček in iztegoval proti stropu ročice, kot bi hotel objeti pomlad, ki je uhajala v izbo.

Andrej je nalahno prijel Klaro in dejal: »Ali je bilo zelo hudo?«

Nasmehnila se mu je in pogledala novorojenčka ob sebi. Ni mu odgovorila, toda čutil je stisk njene roke in vedel, da sta sedaj še bolj povezana, kot sta bila kdajkoli doslej.

Tomaž je prinesel v hišo novo življenje. Andrej je čedalje raje ostajal doma. Kako prijetno se je počutil, ko ga je prvič poklical za očeta. Čutil je, da ga ima fant rajši kot mamo. Klara je bila vedno okrog njega, on pa je bil večkrat dalj časa odsoten, zato si ga je malček vedno zaželel in komaj čakal, da se vrne iz službe. Andrej mu je vedno kaj prinesel. Moral mu je pripovedovati o avtomobilih, o strojih, ki gredo sami in še in še... Andrej mu je rad pripovedoval, si izmišljal in budil v mali glavici nešteto stvari, ki so ga čedalje bolj zanimale.

Življenje je mirno teklo dalje. Tomaž je odrasčal in polnil srca staršev z veseljem. Nekega dne pa je v to tiho družinsko srečo udarila beseda vojna: »Vojna!« Andrej se je tega dne vračal domov trudnih korakov in dolgo premišljeval, ali bi Klari povedal ali ne. Tomaž ga je čakal na pragu in vpil v hišo:

»Mama, očka gre, očka!«

Andrej je slišal njegov glas, vendar se ni nasmehnil. Mrk in s povešeno glavo je stopal proti hiši.

»Očka, kako da si danes tako slabe volje?« ga je vprašal Tomaž. Ni mu odgovoril, le pobožal ga je po skuštranih lasih in stopil v hišo. Klara je pomivala posodo in se z nasmehom ozrla na moža. Toda smehljaj ji je zamrl na licih, ko je ugledala njegov resnobni pogled.

»Vzeli so mi ga...« je dejal in se zazrl v Klaro.

»Koga so vzeli?« ga je vprašala.

»I, koga, avtomobil vendar.«

»Toda kdo?«

»Italijani, v mestu jih je kot listja in trave.«

Klara je počasi začela dojemati stvari.

»To se pravi... da je... kar so pripovedovali, da pridemo tudi mi na vrsto.«

»Res, hudičevo res!« je trpko pristavil Andrej in se sesedel na stol.

»Andraža so že zaprli.«

»Andraža?« je strahoma ponovila Klara. Ni mogla verjeti, da bi se moglo kaj takega zgoditi.

»Fant jih ni mogel videti, kako se repenčijo po mestu in je pošteno prebujal nekega Antonia. Planili so nanj in ga s kopiti pobili na tla.«

»Ubogi fant, pa še tako mlad je,« je dejala s tresočim glasom Klara in obšla Andreja.

»Andrej, kaj bo, kaj bo z nami?«

Čutil je njeno trepetajoče telo. Pobožal jo je po lasih in dejal: »Veš, Klara, prišli so časi, ko bomo morali biti trdni in se bomo morali odločno spoprijeti z vojno. Ne smemo obupati pogumni moramo biti in verovati drug v drugega.«

Priprave v Ribnici

Prejšnji petek se je v Ribnici sestel občinski odbor SZDL; razpravljali so o dosedanji pomoči Skopju in o pripravah za vpisovanje ljudskega posojila ter o pripravah na proslavo Kočevskega zborna.

Kakor povsod, je tudi Ribniško dolino pretresla vest o katastrofi, ki je konec julija razdeljala glavno mesto Makedonije. Kot pomoč ponesrečenim Skopjancem so ljudje zbrali precej denarja in drugih stvari, precej pa so tudi prispevale gospodarske organizacije v občini. Sedaj pa je pred nami novo obdobje pomoči razdejanemu mestu. Če vemo, da znaša po nepopolnih podatkih škoda v mestu okrog 400 milijard dinarjev in da smo doslej (skupno s tujino) zbrali šele okrog 18 milijard dinarjev, si lahko mislimo, koliko naporov bo še potrebnih, da bomo nastalo škodo vsaj ublažili (človeška življenja so nepoplačljiva).

Zvezna ljudska skupščina je prejšnji teden med drugim sprejela tudi sklep o razpisu ljudskega posojila za obnovo Skopja, in sicer v višini 30 milijard dinarjev. V ribniški občini bo treba zbrati nekaj nad dvanajst milijonov din posojila: delavci in uslužbenci naj bi vpisali nekaj nad

devet in pol milijona, kmetje milijon 900 tisoč in obrtniki ter ostali poklici milijon in pol.

Obč. odbor SZDL je razpravljaj predvsem o tehničnih pripravah na vpis posojila, pri vpisovanju pa bodo pomagali vsi. Da bi ljudem olajšali vpisovanje, bodo dodatna vpisna mesta organizirali v sleherni vasi. V ponedeljek in torek so bila po večjih krajih sektorska posvetovanja o organizaciji in izvedbi vpisa, v sredo, 25. sept., pa so z vpisom že pričeli...

Ko so razpravljali o pripravah na proslavo Kočevskega zborna, so predvsem poudarili, da je treba zagotoviti čim večjo udeležbo. Predvidoma naj bi se zborovanja 6. oktobra v Kočevju udeležilo iz ribniške komune okrog 3000 ljudi. Veliko ljudi ima lastna prevozna sredstva, za ostale pa bo treba tudi poskrbeti.

Do tedaj bodo pripravili več predavanj in razgovorov o pomenu zborna odposlanev po šolah, podjetjih in vaseh.

Sklenili so tudi, da je treba okrasiti vsa naselja ob cesti proti Kočevju, na praznik pa se morajo posebno skrbno pripraviti gostinci, kajti marsikdo se bo ustavil tudi v Ribnici. (vec)

KOČEVSKA MAGISTRALA bo, tako zatrjujejo, gotova o pravem času. Ta teden bo dokončana cesta od Ribnice do Stare cerkve. Precej težav imajo med Ortnekom in Zlebičem. Na sliki: na ozkem ovinku pri Zlebiču bodo morali odstraniti del hriba

Republiška filatelistična razstava v Kočevju

Od 3. do 6. oktobra bo v prostorih gimnazije v Kočevju II. republiška filatelistična razstava. Otvoritev bo 3. oktobra ob 16. uri. Razstava bo razdeljena v štiri oddelke: partizanska kurirska pošta, ujetniška in koncentracijska taborišča, generalne zbirke (po državah) in tematske zbirke (rože, kozmonavti, živali itd.) iz različnih držav.

Na razstavi bodo sodelovali filatelisti iz vse Slovenije in tudi nekateri hrvaški. Iz Kočevja bodo razstavljali Janez Levstek, Andrej Arko, Slavko Miller, Anton Mihelič in inženir Milenko Honzak. Skupina kočevskih mladih filatelistov pa bo razstavljala

mladinske zbirke »Jugoslavija«.

Razstava bo posvečena 20-letnici Kočevskega zborna. V dneh proslave 20-letnice zborna, se pravi od 3. do 6. oktobra, ko bo odprta tudi filatelistična razstava, bo imela kočevska pošta poseben žig. V prodaji bodo tudi posebne kuverte Filatelistične zveze Slovenije (na njih bo spominska plošča iz Šeškovega doma) in posebne kuverte kočevskega filatelističnega društva (na njih bo kočevski spomenik Svobode).

6. septembra, se pravi ob ključku razstave, bo tovariško srečanje slovenskih in hrvaških filatelistov.

PETINDVAJSET KOČEVARJEV V BENETKAH (2)

Casanova je zbežal...

Biti v Benetkah in ne videti Markovega trga ali se zapeljati po Canalu grande je toliko, kot bi ne bil v tem čudovitem, svojevrstnem mestu na koleh. Troje znamenitosti (poleg nešteti drugih, manjših) imajo Benetke: Canal grande glavno prometno žilo mesta, ki vam omogoči videti glavne znamenitosti Benetk, če se popeljete z enim številnih »vaporetov« po njem, Markov trg (Piazza S. Marco in Doževo palačo. Benetčani so seveda najbolj ponosni na Markov trg, ki so ga poimenovali po svojem zaščitniku-patronu Marku. Čeprav je v mestu še nešteto drugih trgov, več ali manj tudi lepih in zanimivih, je zanje pravi pravcati trg le Markov trg. Vse ostale trge imenujejo »Piazette« — »tržiče« bi rekli po naše. Tako pravijo: imamo 28 piazett in Piazza S. Marco. Če bi kdo imenoval kak drug trg v tem smislu, kot oni imenujejo Markovega, bi žalil njih, Markov trg in verjetno tudi samega svetega Marka...

PRIHOD V MESTO NA KOLEH

Ko se nam je v daljavi prikazal zvonik na Markovem trgu, smo se začeli nestrpnost presedati na sedežih, vodič pa je že razlagal, da se peljemo skozi zadnje večje mesto pred Benetkami, takorekoč skozi predmestje, Mestre, ki imajo svojih 180 tisoč prebivalcev, od industrije pa je najpomembnejša železarna ter tovarna orožja, kjer izdelujejo nam dobro znane »brede«.

Na dvorišču Doževe palače

Nasproti Mester leže Benetke. Mesti povezuje dolg most Ponte di Libertà, prej Ponte di Mussolini, ker je bil most zgrajen med fašistično vlado (menda 1930. leta). Ta most, na katerem je dovolj prostora za široko cesto in železnico, zgovorno kaže, kakšni mojstri so Italijani v gradnjah cest. Kljub širini pa je most iz leta v leto bolj potreben razširitve, saj komaj še zmaguje strahoviti promet. Sedaj ga menda nameravajo razširiti za 16 metrov.

Ze se nam prikaže impozantna palača Fiat, kjer so v nekaj nadstropjih garaže za nekaj sto avtomobilov. Parkiranje v Benetkah je namreč poseben problem, ki ga še vedno niso rešili. Palača Fiat, Piazza Roma in še nekaj parkirnih prostorov že dolgo ne zadošča, zato je tu vedno večja gneča. Na Rimskem trgu n. pr. avtobus lahko stoji le pet minut...

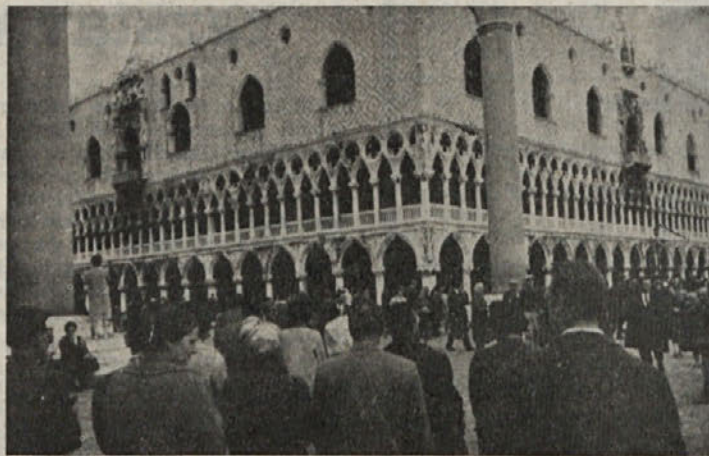
MARKOV TRG

Nekaj, kar je sploh težko opisati, je Markov trg. Naš sofer, ki je že večkrat bil v Benetkah, je dejal, da vedno presedi na trgu vsaj po tri ure in gleda, gleda...

In videti je dovolj. Trg imenujejo trgovski del Benetk, saj je tu dovolj, za naše pojme kar preveč trgovin, kupiti kaj pa je sploh nemogoče zaradi astronomskih cen. Ko gledamo izložbe (čeprav je nedeljsko popoldne, je večina trgovin odprtih, cene pa so seveda tudi temu primerno visoke), se nam zdi, da na tem izletu sploh ne bomo mogli potrošiti »prešvercanega« denarja, preprosto zato, ker je vse predrago. Toda ko sedem pred restavracijo in iz previdnosti naročim natakarkarju »una aqua minerale« (po naše kisló), se prepričam, da nam bo denarja še prehitro zmanjkalo: cena 120 lir (dva deci). Za ilustracijo: če popiješ kavo stoje, stane 50 lir, če pa le sedeš, je že 100 ali še več lir...

Tisoče turistov se sprehaja po trgu med nič manjšo množico globov (tudi posebnost Benetk oziroma Markovega trga), vrvijo v Doževo palačo in cerkev Sv. Marka. Kdo so bili doži? Naš vodič nam je naštel celo vrsto vladarskih nazivov, dože pa je uvrstil med one, ki združujejo v svojih rokah vso oblast, posvetno in cerkveno. Doži so bili torej vladarji beneške republike (ki sicer ni bila velika, mesto in nekaj zaledja, bila pa je močna trgovska sila v Sredozemlju). Dolga stoletja so vladali in trgovali, končno pa je pred približno 160. leti Napoleon uničil starodavno republiko.

O tem, kako in kdaj so Benetke nastale, je težko natančno govoriti, drži pa, da stoji na temeljih iz našega dalmatinskega hrasta. Benetke stoji na hrastovih »pilotih«, zabitih v morje, les pa je predvsem z našega Primorja; od tedaj je naša Dalmacija pusta in »gola«, veter pa je odnesel še tisto malo zemlje, kar je je nekoč bilo. Sedaj pravijo, da Benetke propadajo; in res, milimeter za milimetrom se počasi

Pred veličastno Doževo palačo

Na Canalu grade. Spreddaj most Ponte di Rialto

pogrezajo in čeprav gre to silno počasi, je vsem jasno, da nekoč, morda čez stoletja, čudovitega mesta ne bo več. Najboljši arhitekti pa si razbijajo glave s problemom, kako Benetke rešiti...

PARADISO — PARADAJZ

150 lir je kaj majhna odškodnina za bogat sprehod po Doževi palači. Pozoren obiskovalec bi lahko hodil ure in ure, morda

Markov trg. Vrh zvonika vidimo zvon in znamenita bronasta zvonarja

dneve, pa še ne bi mogel videti vsega, doumeti vse umetniške zaklade sicer že opustošene palače pa sploh ne. V dobri uri lahko le bežno preletite desetine dvoran in dvoranic ter labirint hodnikov in celic in si le skušate predstavljati vso veličino nekdanje moči in slave beneških dožev. Nekoč je del palače zajel ogenj in marsikaj, predvsem slike ter pohištvo, je šlo po zlu. Kljub temu pa je ohranjenih še veliko slik priznanih srednjeveških in drugih slikarjev, katerih

vrednost je tolikšna, da se jim sploh ne da postaviti cene. Zanimive so slike številnih dožev, ki so večinoma predstavljeni v božji podobi (tem se je pa godilo, kaj?!), najzanimivejša in obenem najdragocenejša pa je ogromna (menda blizu 30 metrov dolga) stenska slika Tintoretija. Slike ni dokončal, ker je prej umrl, nadaljeval jo je njegov sin. O delih slike, ki jih je naslikal njegov sin, se menda še sedaj prepirajo. To ogromno delo prikazuje »paradiso« — paradiz ali raj, kakor si ga je avtor zamislil. Naša kranjska razlaga imena: paradajz.

MOST VZDIHLJAJEV

Po Mostu vzdihljajev (Ponte dei Sospiri) pozna Benetke takorekoč ves svet. Kolikokrat smo o njem že brali v »boljši« literaturi, kolikokrat smo ga videli v »zgodovinskih« in drugih filmih. V bistvu je bil ta most nekoč res most solza in vzdihov, saj je pomenilo iti čezenj — iti v smrt. Zdaj je le še pomembna turistična zanimivost — kakor vse Benetke. Doževo palačo, v kateri so doži in njihovi pomočniki (nekaki sveti petorice, sedmice, desetorice, dvajsetorice, štiridesetorice) delili pravico (kakšno?! svojim podložnikom, loči ozek kanal od strašnih zaporov. Obe zgradbi povezuje Most vzdihljajev. Iz doževih krepeljov in njegovih zaporov ni bilo mogoče pobegniti. Kdor je šel čez most, ni več videl belega dne...

CASANOVA JE POBEGNIL

In vendar je iz zloglasne beneške ječe neko doževal: slovit pustolovec in zapeljivec — Casanova. O tem obširno piše v svojih Spominih... Gian Giacomo Geronimo Casanova de Selgalt (roj. 1725 v Benetkah) je bil največji veseljak in pustolovec svojega časa; velja na splošno za najbolj prebrisanega in spretnega zapeljivca žensk in ciničnega dogovorca svojih ljubezenskih dogodivščin. Njegovo življenje je bilo polno skrajnosti; prepotoval je pol sveta (v tedanjih merilih), veliko doživel in navadno imel vedno srečo. Bil je bogoslovec in pravnik, vojak in politik, igralec in violinist, pesnik in čudodelni zdravnik, zvezdoslovec, matematik, alkimist in zgodovinar. V njem je bila utelešena tista elegantna, svetovnjaška, vesela, lahkomiselna, razborita plat vsakdanjega življenja, ki je tako značilna za osemnajsto stoletje.

(Konec na 7. strani)

PRED PROSLAVO 20-LETNICE KOČEVSKEGA ZBORA V KOČEVJU

PO DVAJSETIH LETIH

Kočevje se pripravlja, da bo po dvajsetih letih spet sprejemalo goste iz vse Slovenije, ki bodo prišli na proslavo 20. obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda.

Kratka je zgodovina 20 let v življenju enega naroda. Vendar je zgodovina Slovencev v preteklih dvajsetih letih tako bogata, tako velika, po družbeno ekonomskih, političnih, kulturnih, socialnih in moralno političnih odnosih, večkrat skoro nedojemljiva, ker je to epopeja našega malega slovenskega naroda, ki je zrasel iz globin svojega narodnega življenja v skupnosti vseh jugoslovanskih narodov, v narod delovne socialistične skupnosti in se uvrstil med največje narode, ki se borijo za čast in pravice ljudi vsega sveta.

Največji vzpon, ki je temelj bodočega življenja vsega našega naroda, je bil kočevski Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju od 1.—3. oktobra 1943. To je bil sen in ideal vseh Slovencev od prekmurskih ravnin do Jadranskega morja, od koroških gora do belokranjskih gričev, iz let ustoličevanja slovenskih knezov na Gosposvetskem polju, let življenja Franceta Prešerna, Levstika, Cankarja in ostalih slovenskih velikanov, ki so živeli in delali za ta slovenski narod, ki so ga fašizem in mogočniki vsega sveta zapisali v smrt z uničenjem.

Na tej slovenski zemlji pa so živeli delavci, kmetje, obrtniki, učitelji, pravniki, zdravniki, uslužbenci in vojaki, skratka ljud-

»Kaj pa smo Slovenci?«

Slišali smo: »Narod, ki je propadel! Narod, ki je zapisan smrti! Narod, ki bo postal suženj novega družb. reda, ki se je rodil v 20. stoletju obstoja bo propadel, ker se taki sili moči, tehnike in obožitve ne more upirati, s kakršno je na nas navalil Hitler.

Realno gledano v tistem času je bila to resnica.

ALOJZ PRIJATELJ iz Vinice pri Sodražici, ubit pri Urhu pri Ljubljani 1944/45

Casanova je zbežal...

(Nadaljevanje s 6. strani)

predvsem za nekdanjo bogato beneško republiko, ki pa je v tistem času že pričela propadati. In njemu se je posrečilo pobegniti iz slovitih Svinčenih zaporov (strelha je bila iz svinčene pločevine), kar je v svojih Spominih tudi s ponosom zapisal.

IN SE MARKOVA CERKEV

Iz zmešnjave ljudi, jezikov, soban, hodnikov in kleti se znajdemo na prostem — v novi zmešnjavi ljudi in jezikov. Vodič, že ves obupan, nas lovi in preklinja, končno pa nas spravi nekako v »dve vrste zbor« in odpelje v Markovo cerkev. Cerkev stoji tik poleg palače (zgleda, da so imeli ti doži res vse pri rokah, zapore in »spovednico«), njena zunanost in notranost pa v človeku vzbujata spoštovanje. Zunanost, predvsem pa notranost se lesketa v tisočerihih iskrih, kadar posije skozi velika okna sonce na zlate obloge. Po velikanskem prostoru (notranost so prav tedaj obnavljali) buči iz zvočnikov mogočen glas orgel; maše imajo tam menda kar non-stop. Tudi Markova cerkev se že počasi nagiblje; ko stopaš proti izhodu, se kaj lahko spotakneš ob nič kaj ravnih tleh. Ko gremo ven, se spretno izognemo možakarju, ki prodaja nekakšne svete podobice, dalj časa pa zijamo v dve čudovito našemljeni prikazni na pragu, za kateri nam vodič pojasni, da sta cerkvena straža.

ŠTIRJE, NE, ŠEST KONJ

V Benetkah na splošno konj ni, ker nimajo življenjskega prostora.

Pozabili pa so na vse jugoslovanske narode v tistih dneh težkega in muk vse zgodovine polnega življenja od časov ustoličevanja slovenskih knezov na Gosposvetskem polju do leta 1941, da je živela tu KPS, ki je pozvala v boj za narodni obstoj vse Slovence.

In res.

Slovenci so šli v boj na prvi klic KPS za svobodo!

»To je samomor!« so kričali nasprotniki.

»To je naša smrt!« so dejali malodušneži.

Slovenci so hiteli v boj z OF slovenskega naroda, prezirajoč smrt in trpljenje.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda je v dneh od 1.—3. oktobra 1943. leta sklicala po težkih letih boja z italijanskimi in nemškimi okupatorji v Kočevju veličastni Zbor odposlancev slovenskega naroda, na katerem so določali bodoči razvoj slovenskega naroda, v ognju pušk in mitraljezov, topov in bomb, kako bo živel v svobodi ta slovenski narod v skupnosti vseh jugoslovanskih narodov in v skupnosti narodov vsega sveta. To je bilo osnovno vprašanje Zbora, ki je reševal preteklost (v tistem času sedanost) in bodočnost današnjih dni.

JERNEJ JAKLIČ iz Karlovice, odposlanec na Zboru. Leta 1944 ga je na Blokah ubila »črna roka«

Smrt je plavala nad njihovimi glavami in vendar so šli na to pot, da bi ustvarili življenje iz solz in krvi za bodoča življenja sedanjih in prihodnjih dni našega naroda.

Po dvajsetih letih smo šli po poteh odposlancev slovenskega naroda po naših krajih. Pot ni bila dolga, čeprav zelo prijetna, da smo obiskali ljudi, ki so bili pred 20 leti na tem zgodovinskem Zboru v Kočevju. Vprašali smo jih, kakšno je bilo življenje pred 20 leti tu v Kočevju. Vprašali smo jih še, kako je tedaj potekalo življenje v naših krajih.

Dobili smo nešteto odgovorov od živih odposlancev, v katerih so se vsi strinjali v enem:

»Zbor je bil nekaj tako veličastnega, nepojmljivo dojetega življenja nas Slovencev, da tega ne moremo povedati. Preveč je bilo v nas hrepenenja in ljubezni, da bi živel slovenski narod še naprej, saj je v vsej svoji zgodovini samo delal, v tistih časih pa se je težko boril za svoj življenjski obstoj. Kje je bila tista moč za ta nečloveški boj za našo svobodo, je težko povedati. Ta moč pa je bila v nas vseh, ki smo prišli na kočevski Zbor.

»Kako pa ste potovali v Kočevje?«

»Obvestili so nas, da gremo ob določeni uri na pot. Kam? Ni vedel nihče. Vpraševali smo se, kam bomo potovali, pa nam nihče ni vedel povedati. Šli smo peš in s kolesi, vsak po svoji poti. Prišli na določeno mesto, kamor so prihajali ostali. Pripeljali so avtomobili, po zraku pa so letala nemška letala, ljudje so nas sprejemali z veseljem, nekje so tudi godrnjali, zakaj smo prišli, ker bodo Nemci zaradi nas vse požgali. Mi se na to nismo ozirali.

Ko smo se zbrali na določenih mestih, so pripeljali avtomobili in odpeljali smo se proti Kočevju. Ustavili smo se v njegovi bližini in aktivisti so nas odpeljali na stanovanja, ki so bila pripravljena za nas.«

(Konec prihodnjic)

EDVARD ZAKRAJŠEK, odposlanec iz Ponikev. Njega in dva sina je 1944 ubila »črna roka«

je vseh družbenih slojev in poklicev. Živela je tudi KPS, ki je 1941. pozvala vse Slovence v boj za obstoj in življenje Slovencev. Hitler s svojim, do tedaj najbolj jeklenim vojaškim strojem, je udaril po tem malem slovenskem in vseh jugoslovanskih narodih z vso silo.

Smrt slovenskega naroda je bila neizbežna. Hitler ga je zapisal smrti. Njegovi generali in admirali so mu pritrdili. Nemška propaganda pa je trdila: »Slovencev ni več!«

Tedaj je nastalo vprašanje:

F. Grivec

BRANKO ČOPIC:

Oslovska leta

— Kaj ga ne moreš zakleniti? — je vprašal Baja.

— Saj vidiš, da ni ne ključa ne ključavnice, — je modro odgovoril De-De-Ha, lastnik številnih ključev, neprekosljivi mojster za ključavnice v naši gimnaziji.

Naskrivaj smo ga pospremili skozi zadnja vrata, smuknili v sončnice, se v širokem loku obrnili in prišli v tesen prehod v živo mejo in ogromno staro šupo, bivše skladišče. Tu, v naše veliko presenečenje, Dule samo premakne v stran široko desko in nas povabi:

— Izvolite v moje stanovanje!

Zlezli smo noter in obstali nemalo začudenj. Tu v kotu za visokimi kulisami je bilo dovolj prostora za dvakrat toliko dečkov, kot je bilo nas. Bilo je videti, da je tisti, ki je postavil kulise, nalašč pustil za njimi tolikšen prostor.

— Tukaj je nekaj mesecev živel slavni igralec Rožljika, ko je propadlo njegovo potujoče gledališče, — mi je prišlo na misel, — Se spomnite, da nam je o tem pripovedoval profesor srbohrvaščine. Rekel je, da je bilo to v neki šupi zraven našega konvikta.

— Za gotovo je to tu, — pritrđi Baja. — Spomnim se, ko so pripovedovali, da mu je neki trgovec zaradi dolgov zaplenil kulise in jih spravil v svoje skladišče.

V skrivališču je bil tudi star divan, najbrž je tudi spadal h gledališču. Razveselili smo se, ker bo naš Dule vendarle imel nekakšno posteljo.

— Brate sladki, tale magazin že celo drugo leto služi konviktu za šupo, jaz pa še do zdaj nisem vedel, kaj vse se skriva v njem, — se je čudil Hamid.

— Nihče v konviktu tega ne ve, — reče Baja. — Samo spodnje prostore tega skladišča uporabljajo za drva, zgornjih pa se ne dotaknejo zaradi duhov.

Zares so po mestu govorili, da se ponoči okrog skladišča prikazujejo prikazni in duhovi, zato smo se ga tudi mi konviktaši izogibali. Do teh zgodb je prišlo ker je nekdo, že pred leti neko noč slučajno zagledal Rožljika, ki je prišel iz skladišča izza prislone deske, Rožljika pa je, ko je istega opazil za živo mejo, nekega Jurija Šarca, zavpil z globokim igralskim glasom:

— Ne zavijajte nad grobovi, hijene!

Jurij, je seveda, kot prismojen zdirjal v mesto in se na vsa usta razgovoril o dogodku, zraven za dodajal nove in nove grozotne podrobnosti.

Morda niti Dule niti Krsto ne bi bila odkrila skrivališča, če ju ne bi v to prisilile nepravilne. De-De-Ha je iskal varno skrivališče za kakršno koli jedačo, ki jo je, večno lačen in kaznovan, kdaj pa kdaj sunil v konviktu, Krsto Bolha pa je nanj slučajno naletel, ko se je skrival pred zdravnikom, ki je konviktaše cepil proti tifusu.

— Zdravnikov se bojim bolj ko duhov in volkodlakov, — je priznal.

— Kaj pa boš storil, brate sladki, če se ponoči prikaže, ja no, kako bi ti rekel... — jeclja Hamid Rus.

— Misliš duha? — reče Dule vnemarno. — Nič zato. Pri priči ga začnem spraševati matematiko in jo bo nobrisal ko obseden.

— Se duh boji matematike? — naivno vpraša Hamid.

— Pa še kako. — mirno reče De-de-Ha. — Tudi fizike ne prenese. Samo verouk zna petico.

— Kaj ne poveš?! — se čudi Hamid.

Mračilo se je že, ko smo odšli iz novega desetletovega stanovanja. Dule se je iztegnil po otomanu se pokrtil s starim zimskim plaščem, ki mu ga je bil podaril profesor zgodovine, pod glavom pa si je namesto blazine položil tisti ukradeni sir.

— Lahko noč, tovarišija, — je veselo rekel. — Z mirno vestjo bom spal, čeprav z ukradenim sirom pod glavo. Več je vredno tistih nekaj desetih utrganih zajtrkov kot pet takih sirov. Vzel sem samo zato, ker mi po pravici pripada.

Rjavolas. Tiste, ki kaj vedo, prosim, da sporoče proti primerni nagradi Gričacujevi, ulica Plehanova 15.

»Je to vaš sin?« so sočutno spraševali v pisarni.

»Moj mož je!« je odgovorila trpinka in si z robčkom pokrila obraz.

»Ah, mož!«

»Zakonski. No, kaj?«

»Ni, nič. Pa bi se vendar obrnili na milico.«

Vdova se je ustrašila. Milice je je bilo strah. Odšla je ob začudenih pogledih.

Trikrat se je glasil poziv s strani »Stargorodske pravice«. Toda velika domovina je molčala. Niso se našli ljudje, ki bi bili vedeli za prebivališče rjavolasca v rumenih čevljih. Nihče ni prišel po primerno nagrado. Sosede so brusile jezike.

Vdovino čelo se je z vsakim dnem bolj mračilo. In glej čudo: mož je izginil ko raketa in odvrlekel s seboj v črno nebo stol in družinsko cedilce, vdova pa ga je vendarle ljubila. Kdo naj razume žensko srce, posebno vdovino?

Bivanje Vorobjaninova in Benderja je pustilo v mestu globoko sled.

Zarotniki so skrbno čuvali zaupano jim skrivnost. Celo Viktor Mihajlovič je držal jezik za zobmi, dasiravno ga je na moč mikalo, da bi izblebetal skrivnosti, ki so ga mučile, kar prve mu človeku na cesti. Vendar je ostal

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

38

trden, ker se je spomnil mogočnih Ostapovih ramen. Samo v pogovoru z vedeževalko si je olajšal dušo.

»A kaj mislite vi, Jelena Stanislavovna,« je govoril. »Kako je moč razložiti odsotnost naših voditeljev?«

Tudi njo je to strašno zanimalo, a je bila brez poročil.

»Mar ne mislite, Jelena Stanislavovna,« je nadaljeval neugnani ključavničar, »da zdajle opravljata kako posebno nalogo?«

Vedeževalka je bila prepričana, da je stvar natanko taka. Frav istega mnenja je bil očitno tudi papagaj v rdečih hlačah. Zijal je v Polesova s svojimi razumnimi okroglimi očmi, kot bi hotel reči: »Daj mi sončnih semen pa ti takoj vse povem. Viktor, ti boš gubernator, Pokorni ti bodo vsi ključavničarji. Hišnik iz stanovanjske hiše št. 5 bo pa ostal hišnik, domišljav nase, zarobljenca.«

»Mar ne mislite, Jelena Stanislavovna, da moramo delo nadaljevati? Tako ali drugače. Ne moremo sedeti križem rok.«

Vedeževalka je bila istih misli in je dodala:

»A Hipolit Matvejevič je pravi junak!«

»Junak, Jelena Stanislavovna! To drži. Pa bojeviti oficir, ki je z njim? Podjeten dečko. Kakor veste, Jelena Stanislavovna, a stvar ne more takole čakati. Prav res ne more.«

In Polesov se je lotil dela. Redno je obiskoval vse člane skrivne družbe »Meč in plug«; posebno je gnjavil previdnega lastnika Odeške prestare »Moskovske preste« tovariša Kisljarskega. Kadar je ta ugledal Polesova, se mu je obraz pomračil. Besede o nujnosti delovanja so spravljale bojazljivega prestarja ob pamet.

Ob koncu tedna so se vsi zbrali pri Jeleni Stanislavovni v sobi s papagajem. Polesov se je razburjal.

»Viktor, ne derj se,« mu je dejal razsodni Djadjev. »Le kaj dirjaš po cele dneve po mestu?«

»Delati je treba!« se je drl Polesov.

»Delati je res treba, ne pa dreti se. Glejte, gospoda moja, kako si jaz vse to zamišljam. Nekoč je Hipolit Matvejevič rekel, da je stvar sveta. In verjetno ne bo treba dolgo čakati. Kako bo vse to šlo, nam tudi ni treba vedeti: za to so vojaki. Mi pa smo civilisti, predstavniki mestnega izobraženstva in trgovcev. Kaj je za nas važno? Da smo pripravljeni. Ali smo kaj storili za to? Imamo vodstvo? Kdo bo načeloval mestu? Nikogar ni. To pa, gospodje, je najvažnejše. Kaže, gospoda moja, da se Angleži ne bodo več šli z boljševidij slepih miši. To je za nas prvo znamenje. Vse se bo spremenilo, gospoda, in to kaj kmalu. Zagotavljam vam.«

»No, o tem tudi ne dvomimo,« je spregovoril Čarušnikov in se namrdnil.

»Sijajno, da ne dvomite. Kakšno je vaše mnenje, gospod Kisljarski? In vajino, fanta?«

Nikeška in Vladja sta z vso svojo zunanjšino kazala prepričanje, da bo prišlo do skorajšnjega prevrata. Kisljarski pa, ki je bil razbral iz besed šefa trgoveškega podjetja Brzozavoj, da se mu ne bo treba neposredno udeležiti oboroženih spopadov, je veselo pritrdil.

»Kaj pa naj zdaj počnemo?« je nestrpno vprašal Viktor Mihajlovič.

»Potrpajte!« je dejal Djadjev. »Učite se pri spremljevalcu gospoda Vorobjaninova. Kakšna spretnost! Kakšna pre-

vidnost! Ste opazili, kako je brž speljal vso reč na pomoč brezdomcem? Tako moramo tudi mi. Samo otrokom pomagamo. Zdaj pa, gospoda, izberimo kandidate!«

»Hipolita Matvejeviča Vorobjaninova predlagam za prvaka plemstva!« sta vzkliknila Nikeška in Vladja.

Čarušnikov je vljudno zakašljajal. »Pojdita no! On bo najmanj minister. A postavimo ga še višje — za ministrskega predsednika.«

»Prazne marnje, gospoda,« jim je segel v besedo Djadjev. »Vodja plemstva nam je deveta briga. Na gubernatorja moramo misliti. Mislim...«

»Predlagam gospoda Djadjeva!« je vzneseno zaklical Polesov. »Kdo drug neki naj bi prevzel oblast nad gubernijo?«

»Zelo ste me počastili z zaupanjem...« je začel Djadjev. Tedaj pa mu je segel v besedo Čarušnikov in ves zardel.

»O tem gospoda,« se je nasajeno oglasil, »bi bilo treba glasovati.«

»Ne ugovarjam,« je iztisnil Djadjev. »Pa glasujmo! Javno ali tajno?«

»Po sovjetsko že ne bomo,« je užaljeno pribil Čarušnikov. »Glasujmo pošteno, po evropsko: tajno.«

Glasovali so z listki. Za Djadjeva so glasovali štirje, za Čarušnikova dva. Nekdo se je vzdržal. Kisljarskemu je bilo brati z nosu, da je bil on. Ni si hotel pokvariti odnosov z bodočim gubernatorjem, pa naj bo že ta ali oni.

Ko je trepetajoči Polesov razglasil izid poštenega evropskega glasovanja, je v sobi zavladala smrtna tišina. Trudili so se, da Čarušnikova ne bi gledali. Neuspeli kandidat za gubernatorja je sedel ko opljuvan.

Jeleni Stanislavovni se je zelo smilil, pa je glasovala zanj.

Drugi glas je Čarušnikov, izveden v volilnih zadevah, oddal sam zase. Dobra Jelena se je tedaj oglasila:

»Predlagam, da za mestnega župana vendarle izberemo gospoda Čarušnikova.«

Divjad prihaja

- ◆ Za koga pravzaprav sadimo in sejemo: zase ali za divjčino?
- ◆ Tako ne gre več naprej: iz leta v leto se divjadi bolj letajo. Opuščamo njive blizu gozdov, bežimo pred gozdom in divjadjo, ona pa za nami, na nove, od gozda oddaljene njive...
- ◆ Srečati srno, jelena, ali celo medveda ob belem dnevu na polju ni nobena redkost več...
- ◆ Kako pa mi? Tisti, ki imajo več njiv, lahko nekatere opustijo in zasejejo z deteljo. Kaj pa mi, ki imamo le nekaj njiv in če eno opustiš, kje boš potem sejal in sadil?

Tako pripovedujejo kmetje v obrobni predelih Ribniške doline, tam pod Veliko goro od Dolenje vasi do Slemen, nič bolj pa ni v Loškem potoku in povsod, kjer so blizu gozdovi.

Škoda po divjadi postaja iz leta v leto večji problem. Mislili smo, da bo minula ostra zima divjačino močno zredčila, toda sedaj, na jesen, prihaja iz gozdov skoraj v nezmanjšanem številu.

Trden kmet v Kotu mi je pripovedoval: — V desetih letih sem opustil menda že osem njiv. Nesmiselno je bilo saditi tam, ko nisem dobil nazaj niti semena, davek sem pa moral prav tako plačati. Posevke sem nekaj časa menjaval, nazadnje pa spoznal, da bi mi divjačina pustila le ječmen; ta pa pozebe. Njive sem zasejal z deteljo...

V Ribniški dolini pravijo, da se je divjad takole »specializirala«: v okolici Dolenje vasi je precej jelenjadi, okrog Bukovice in Dan so razen tega še medvedi, okrog Kota in Jurjevice pa srnjad. Sedveda zahajajo drug drugemu tudi v »goste«!

Postavlja se vprašanje, kaj je bolje: gojiti divjad v tolikšnem številu (kar občutijo predvsem kmetje na pridelkih, od katerih morajo prav tako plačati davek) ali pa zmanjšati stalež in s tem pridobiti večje kmetijske dono-

se? Če hočemo imeti toliko divjadi, je potrebnih več krmišč v gozdovih, toda s tem še ne bi zadržali živali v gozdu (da ne štejemo škode, ki jo divjad dela tam!).

Nekateri kmetje pravijo, da je nujen večji odstrel, zmanjšanje staleža na minimum, drugi pa hudomušno pristavljajo, naj bi

Prešernova cesta, ki pelje k Šeškovecu, je že asfaltirana

legalizirali raubšice. Tretji spet resno zatrjujejo, da jih do divjad pregnala s kmetij: do Ribnice bodo že bežali, kam pa potem?

Dejstvo je, da so lovske druž-

ne doslej povračale škodo, toda ocenjena je bila minimalna in pod takimi pogoji, da so večinoma dobivali smešno nizke zneske. Potem pa so morali za domačo porabo kupiti te pridelke po potrošniških cenah. Kako to regulariti, je tudi težko reči. Vsekakor pa mora biti škoda ocenjena po dejanskih tržnih cenah, občina naj bi pa upoštevala škodo pri davkih (pravijo prizadeti).

Lovske družine letos niso obvestile ljudi, kako in kdo bo škodo ocenjeval. Lani so pri ocenje-

ka. Če ne dosežeta sporazuma, določi občinska skupščina uradnega cenilca. Spomladi je svet za kmetijstvo ObLO Ribnica precej razpravljal o tem in priporočil LD, da poskrbijo za pošteno ocenjevanje škode po divjadi, vendar je bilo v tej smeri menda bolj malo storjenega. Vsaj nekateri se pritožujejo, da včasih z ocenjevanjem zavlačujejo, dokler kmet ne pospravi pridelka, kolikor ga je ostalo, potem pa ocenjuj, če moreš...!

In še nekaj: LD Poljane (ali Ortnek) je napravila v Slemenih krmišče za medvede, torej tam, kjer medvedov doslej ni bilo — sredi naseljenih krajev! Pač samo zato, da bi družina imela medveda, ker ga ima sosednja tudi.

Vprašanje je, če je to gospodarno. Za LD vsekakor, kajti za medveda (ustreljenega) dobi lepe denarce, prav tako za vsak odstrel, kaj ima pa od tega naše kmetijstvo, v katerega vlagamo toliko naporov in sredstev in od katerega bi, če bi bilo dovolj razvito in zaščiteno, imela koristi (nemajhne!) vsa skupnost? Nič!

Poglejmo, kaj je bolj gospodarno in ukrepajmo.

Če nič drugega, divjad bo pregnala kmete iz obrobni predelov. Ščasoma se ne bo sprehajala podnevi le po dolenjevaškem polju, po Slemenih in po vaseh okrog Jurjevice, ampak celo po večjih krajih, ki bodo tedaj že takorekoč — obrobni!...

(vec)

Razprava o gospodarstvu

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica (v ponedeljek, 23. sept.) so odborniki razpravljali in sklepali tudi o ustanovitvi enotnega gozdnega obrata v občini. Ustanovitev obrata, ki naj bi zajemal tako privatne kakor družbene gozdove na območju komunne, je nujna zaradi smotrnejšega gospodarjenja z gozdovi, za načrtno negovanje in izkoriščanje gozdnega bogastva. V republiki so zadnje mesece pričeli pospešeno reševati ta vprašanja.

Gre za to, da lahko na enem gozdno gospodarskem območju gospodarji z gozdovi le ena gospodarska organizacija, s čimer je omogočen tudi boljši pregled nad gospodarjenjem, so pa tudi boljše možnosti za res načrtno in smotno gospodarjenje z lesnim bogastvom. V ribniški komuni pa so doslej gospodarile z gozdovi tri organizacije: KGP Kočevje, KZ Ribnica (gozdni obrat) in KZ Loški potok.

Ko so govorili odborniki o tem, so se strinjali z ustanovitvijo enega gozdnega obrata za vso komunno. Vključeval bi vse privatne in družbene gozdove v mejah občine; sedež obrata bi naj bil v Ribnici, sedeži revirjev pa v Grčaricah, Sodražici, Loškem potoku in Ortneku. Obratu bi bile v veliko pomoč izkušnje, ki jih je na tem področju doslej pridobilo KGP Kočevje. Gozdni obrat, ki naj bi bil v sklopu Kmetijske gozdarskega posestva Kočevje, naj bi imel status samostojne ekonomske enote. Na seji občinske skupščine so odborniki sprejeli sklep, da se za območje komunne ustanovi enoten gozdni obrat, svet za kmetijstvo in goz-

darstvo pa naj s KGP dokončno uredi vse detajle okrog združitve.

V PRVEM POLLETJU POD PLANOM

Odborniki so poslušali tudi poročilo sveta za družbeni plan in finance. Občinski proračun za letošnje leto je bil sprejet v višini 256 in pol milijona dinarjev. Skupni viri dohodkov za financiranje proračuna znašajo 132 in pol milijona, do konca avgusta pa so bili realizirani le 53,1%. Velik prispevek je v proračunski prispevku, ker je skupščina računala na povečanje za-

POSOJILO ZA SKOPJE

(Nadalj, s 3. strani)

lja 6 do 8-dnevne osebne dohodke vseh zaposlenih, računano po julijskem povprečju. Že prva akcija za pomoč porušenemu Skopju je naletela pri naših občanah, kakor tudi pri občanih vse Jugoslavije, na izredno razumevanje. Takrat smo zbrali za porušeno Skopje nad 17 milijonov dinarjev prispevkov. Pričakovati je, da bodo naši občani tudi to človekoljubno akcijo s polnim razumevanjem podprli, kot so podprli vse dosedanje.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom in znanecem, da nas je po dolgi in mučni bolezni zapustil naš mož, sin, oče in tast

MATIJA KOBOLA
rudar v pokoju

Pogreb bo 28. septembra ob 15.30 izpred hiše žalosti v Šalki vasi na pokopališču na Trati.

Zalužiči: žena Malči, hči Lidija, hčerki Malči in Brigita z družinama ter ostalo sorodstvo.
Kočevje, 26. septembra 1963.

poslenih v industriji in zvišanje osebnih prejemkov v ustanovah, predvsem pa zaradi zmanjšane prometnega davka zasebnikov (omejen razrez lesa in ukinitve žag venecijank).

ŠE VEDNO POMOČ SKOPJU

Krajevne organizacije RK še vedno pošiljajo pomoč za porušeno Skopje. Tako je septembra zbrala krajevna organizacija Osilnica 5000 din, Kužlja 6700 din, Drage 23.400 din. Zlasti pa velja pohvaliti upokojence iz Drage, ki so zbrali za pomoč Skopjanom 60.000 din, 4000 din pa so prispevali tudi obrtniki iz tega kraja. 7000 dinarjev pa so prispevali tudi novoporočenci Adolf Mihelič in Humar Karolina; Konrad Golob in Ana Kovačič ter Ignacij Sepec in Angela Bojnec.

LIKOVNA RAZSTAVA

V dneh praznovanja 20-letnice Zbora odposlancev slovenskega naroda bo v gimnaziji Kočevje odprta razstava akademskega kiparja Staneta Jarma. Odprta bo od 4. do 6. oktobra od 9. do 19. ure.

Filmi, ki jih bomo gledali

MOZJE

Film MOZJE pripoveduje o zakonskem paru, ki je srečno poročen že trinajsto leto in ima štiri otroke. Ker sta oba mož in žena zaposlena in ostane doma še vse gospodinjsko delo ženi, sta sklenila, da najameta hišno pomočnico. To vlogo prevzame po nekaj smešnih zapletljivih mož. Iz tega nastanejo več ali manj vesele smešnice, pri katerih sledimo določeno pripovedno izhodišče, a vse skupaj se nekam hitro obrabi.

Jugoslovanski film MOZJE je v izvedbi površen, kar ni dopustljivo za prijem, ki bi rad dosegel eleganco v stilu. Preveč je tehničnih napak na vseh izraznih filmskih področjih. Najbolj nam bosta ostala v spominu simpatični filmski par Olivera Markovič in Slobodan Perović. Film MOZJE bo na sporedu v kinu Ribnica 28. in 29. septembra.

»Odkrit je, ujet, ta strašni bacil tuberkuloze!« je vzkliknil dr. Robert Koch, ko je po dolgotrajnem raziskovanju odkril bacil tuberkuloze. Njemu se mora človeštvo zahvaliti za genialno odkritje, kajti do tedaj so v medicini prevladovala najrazličnejša mnenja o povzročiteljih te strahotne bolezni.

Tuberkuloza je bolezen, ki mori človeštvo že več tisočletij. Pisalo pa se je leto 1882, ko je bila svetu čez noč oznanjena novica o velikem odkritju. Do takrat nesrečnim tuberkuloznim bolnikom ni bilo pomoči. Od zgodovinskega odkritja podeželskega zdravnika Roberta Kocha pa je minilo še veliko časa, ko zdravljenje tuberkuloze ni veliko napredovalo. Šele čas po drugi svetovni vojni je prinesel nekaj zdravil, ki so vzbudila upanje, da bo ta strašna morilka človeštva premagana. Sledili so sijajni uspehi v zdravljenju te zahrbtnje bolezni in z velikim optimizmom smo pričakovali, da bo bolezen v trenutku zatrta, toda ni bilo tako. Bacili tuberkuloze so izredno trdoživi in večkrat postanejo odporni proti enemu ali več zdravilom hkrati, da večkrat ostanemo brez učinkovitega sredstva proti njim. Bolniki s takimi bacili lete raznašajo med druge ljudi in tako imamo nove in nove bolnike, ki so za zdravljenje z današnjimi zdravili večkrat nedostop-

Premalo sredstev za okrevanje vaških otrok

Občinski odbor RK Kočevje je poslal 9. septembra na okrevanje na Debeli rtič 2 socialno in zdravstveno ogrožena otroka iz podeželja. Okrevanja je sicer potrebnih več podeželskih otrok, vendar občinski odbor RK nima na razpolago potrebnih sredstev. Na okrevanju bosta ostala do 30. septembra se pravi 3 tedne, dnevna oskrba za vsakega pa znaša 2126 din. Nujno bi bilo reševati problem okrevanja zdravstveno in socialno ogroženih vaških otrok tako, da bi lahko odšli na okrevanje vsi otroci, ki jim je to res potrebno.

OB VELIKI OBLETNICI

Pred 20. leti, ko sem bil član Okrožnega komiteja KPS in Okrožnega odbora OF Ribnica, kate-ri sekretar je bil takrat Maležič Matija - Ciril, sem bil pravzaprav še zelo mlad po letih in po stažu političnega in javnega dela. Zato sem bil zelo vesel, presrečen, hkrati pa tudi presenečen, ko mi je bilo sporočeno, da sem bil predlagan za kandidata za Zbor odposlancev slovenskega naroda v svojem domačem kraju.

Zadovoljen — da nisem preskromen — sem bil še posebno ob izvolitvi, s katero sem dobil priznanje za svoje dotodanje politično aktivistično delo. Še posebno navdušen in ponosen pa sem bil zato, ker je bilo z izvolitvijo domačih predstavnikov za ta zbor, ko smo zastopali vse sloje in kraje sodraškega področja (kot so to bili: tov. Ivančič M., Vesel S., Drobnič V. ter pok. Fajdiga Rožca in Prijatelj L.) dano veli-

TEDEN BOJA PROTI TBC (22. DO 29. SEPTEMBRA)

O TUBERKULOZI

ni. Tuberkuloza danes namreč še vedno predstavlja problem in socialno družbeno zlo.

Človeštvo, predvsem pa tudi naša socialistična družba, vlaga velike napore in materialna sredstva za boj proti tej bolezni: uspehi ne izostajajo, vendar še ne moremo biti zadovoljni, ker bolezen še ni in tudi ne bo tako kmalu izkoreninjena.

Z laboratorijskimi raziskavami so našli več tipov bacilov, ki se po svojih bakterioloških svojstvih različno ponašajo. Bacil tuberkuloze je zelo razširjena bolezenska klica, ki je precej odporna proti neugodnim zunanji vplivom. Celó v več mesecev pokopanem mrliču je mogoče najti žive tuberkulozne bacile, ki so sposobni zanesti novo okužbo. Dolgo živi v mračnem, vlažnem okolju, medtem ko ga sončna svetloba hitro ubije.

Okužimo se najčimprej zaradi direktnega stika s tuberkuloznim bolnikom, v katerem je bolezen že toliko razdejala pljuča, da s kašljanjem, kihanjem in govorom izloča tudi klice. Možna je tudi indirektna okužba z okuženimi predmeti ali z vdihavanjem prahu, v katerem so bacili. Tudi nekatere živali obolevajo za to boleznijo ter predstavljajo tako dodaten in mnogokrat množičen vir okužbe. Bolna krava lahko izloča bacil TBC tudi z mlekom, zato je možna okužba tudi z uživanjem mleka, ki ni dovolj prekuhana. Okužba preko prebavil

pa je vseeno zelo redka, ker kisli želodčni sok bacile največkrat uniči.

Bacil tuberkuloze napade in uspeva lahko v vsakem organu in tkivu, najpogostejši način okužbe pa je le preko dihalnih organov. Najbolj znana in razširjena je pljučna tuberkuloza, iz pljuč pa se klice lahko razširijo tudi v druge organe. Izvenpljučnih oblik tuberkuloze odkrivajo danes veliko, posebno pri ženah na rodilih, kar vodi v trajno neplodnost. Precej je tudi očesne, kožne, kostne in drugih oblik tuberkuloze. Za TBC oboli lahko vsakdo, ne glede na spol in starost. Preiskave so pokazale, še posebno pa t. i. proba, ko briznemo v kožo nekaj izločkov tuberkuloznega bacila, ki seveda ni zmožen povzročiti okužbo, da je velika večina ljudi občutljivih na tuberkulin. To pomeni, da so ti »občutljivi« ljudi, ki na vzbriznavanje tuberkulina reagirajo z rdečino na vbrizganem mestu, že bili okuženi z bacili tuberkuloze. Seveda pa takšna reakcija na koži ne pomeni, da je človek tudi bolan. To je samo dokaz, da je bil okužen z bacili tuberkuloze in da je organizem pripravil določene obrambne snovi proti bolezni, kar pa še ne daje jamstva, da ima človek teh obrambnih snovi dovolj, da bi se ob ponovni okužbi lahko branil. Manjše okužbe s slabotnejšimi bacili organizem lahko obvlada.

Seveda pa je še veliko činite-

ljev, ki sodelujejo in odločajo v tem, ali bo napadeni organizem okužbo prebolel ali pa se bo bolezen razvnela. Človekovo odpornost povečujemo tudi s cepljenjem proti TBC, ki ga imenujemo »besežiranje«. Cepimo že novorojenčke, da bi jih kar najbolj obvarovali pred kasnejšo okužbo. Danes se zaščitno cepljenje izvaja že po vsem svetu. Zahvaljujoč tej preventivni akciji tuberkuloza že upada.

Cepljenje človeka ne zaščiti 100-odstotno, morebitno obolenje je le milejše. Po cepljenju ustvari organizem protitrupe, ki bi jih ustvaril sicer šele po okužbi z bacili tuberkuloze in bi bila borba med bacili in organizmom največkrat v škodo človeku.

Veliko zaslug v borbi proti TBC si je pridobilo fluorografiranje, množično rentgensko slikanje pljuč. V teh akcijah so pregledani tudi tisti, ki se sicer počutijo zdrave in bi ne iskali zdravniške pomoči, dokler jih na to ne bi opozorila že zastarana bolezen. Uspehi zdravljenja so večji, čim prej začnemo z njim.

TBC ni le medicinski problem; potrebni so široki preventivni ukrepi s sodelovanjem najširših ljudskih množic. Dvigniti se morajo splošni higienski in kulturni pogoji, skratka življenjski standard. Šele tedaj bomo lahko govorili o tuberkulozi kot o individualni bolezni in ne o socialno-medicinskem problemu.

Za zaključek še nekaj števil. ki prikazujejo stanje v občini Kočevje v letu 1963. Do 31. 6. je bilo pri protituberkuloznem dispanzerju v Kočevju evidentiranih 240 primerov aktivne tuberkuloze, od tega 163 pljučnih in 77 primerov ostalih oblik TBC. Do konca julija je bilo prijavitelnih še 37 novih primerov aktivne pljučne in 18 primerov ostalih oblik tuberkuloze. Za pljučno tuberkulozo bolujejo največ ljudje v starosti od 35. leta dalje. Omenjene številke zgovorno opozarjajo, da je TBC še vedno problem. V borbo proti njej se moramo vključiti prav vsi, vsak po svojih možnostih in sposobnostih.

V borbi proti tuberkulozi je zdravstveni službi v veliko pomoč
(Konec na 12. strani)

22. septembra so pripadniki predvojaške iz Ribnice in Koč. Reke ter vojak iz Ribnice ponazorili napad na plavogardistično postojanko v Grčaricah. Članek o tem na str. 4.

ciji partizansko - obveščevalne službe prvi ribniški četi, s katero smo imeli stalen stik. V to četo sta se s sodraškega področja vključila med prvimi tov. Zajc in Lojze, prav tako pa so preko naše organizacije prihajali vanjo borci-prostovoljci iz Kočevja in od drugod. Sodelovali smo v vseh pripravah za napad te čete na karabinjersko postojanko v Sodražici, prav tako pa tudi pri napadu na Lož. Izvedli smo večkrat listkovne akcije. Le redka je bila hiša, ki ne bi plačevala redno davka Osvobodilni fronti, Slovenski poročevalec so čitali redno v vsaki hiši.

Da je imela v Sodražici Osvobodilna fronta in KPS ne samo politično, temveč tudi vso oblastveno moč in popoln vpliv med množicami, je dovolj jasen dokaz tudi to, da se je maja 1942 pismenim pozivom občinskega odbora OF Sodražica na centralnem zbornem mestu na Travnici pod Kaliči odzvalo in odšlo v partizane 285 moških. Pred tem pa je odšlo v partizane že okrog

10 skojevcev. In ko je bila Sodražica z okolico 25. maja 1942 prvič osvobodjena, je bila takoj odkrita in razkrinkana maloštevilna, do takrat še ilegalna skupina — zarodek belogardistično-plavogardističnega odpora nekaj ljudi iz vrst bivših klerikalcev in liberalcev, med katerimi so bili tudi izraziti razredni sovražniki Osvobodilne fronte, katere je zbral okrog sebe oziroma jih poskušal organizirati za borbo proti narodnoosvobodilnemu pokretu. prosluli izdajalec in bivši major jugoslovanske vojske Novak.

Te zmage partizanov in poraz, ki so ga doživeli v Sodražici in okolici v teh dneh konec maja 1942 okupatorji in domači pobegnjanci, katerim je uspelo pobegniti v Ljubljano, dolgo niso mogli pozabiti. Maščevali so se s tem, da so jo cela dva meseca, ko je bila Sodražica osvobodjena, neprestano bombardirali ali pa obstreljevali iz Ribnice.

Ivan Fajdiga
(Nadaljevanje)

Nekaj misli z nesklepčnega plenuma

Pred kratkim je bil v Kočevju plenum občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev, ki pa zaradi premajhne udeležbe ni bil sklepčen. Kljub temu so prisotni razpravljali o delu Svobod in prosvetnih društev ter še nekaterih kulturno prosvetnih problemih.

Društvo v **PODPRESKI** je imelo v zadnjem letu več prireditve. V začetku tega meseca so odprli tudi klubsko sobo. Poskrbeli so za gostovanja drugih društev v Podpreski.

Med aktivnejšimi sta še društvi v **STARI CERKVI** in **STRUGAH**

(Strugah sicer nekoliko manj, morda tudi zato, ker je predsednik v Nemčiji) ter seveda kočevsko. V **KOČEVJU** sta bili najuspešnejši pevska in lutkovna sekcija, medtem ko je dramska dala na oder samo eno delo, čeprav je študirala še dve drugi («Celjski grofje» so zaspali, ker sta se odselila glavna igralca, »Raztrganci» pa predvsem zato, ker sta jih začela združeno študirati še ljubljanska Drama in Mestno gledališče in bodo z njimi nastopili prav med bližnjo proslavo tudi trikrat v Kočevju).

V društvu »Matej Bor«, ki dela

na gimnazijah delajo predvsem dramska, literarna, filmska in šahovska sekcija. Žal je opaziti, da množičnost pada. Plenum je predlagal dijakom, naj bi v bodoče igrali prvenstveno mladinske igre, katerim bodo bolj kos in bo zato tudi obisk prireditve večji.

Nadalje so na plenumu poudarili, da smo doslej precej vlagali za stroje in podjetja, skratka za proizvodnjo, občutno manj pa za vzgojo ljudi, ki z vsem tem upravljajo in delajo. Tudi v osnutku občinskega statuta je vse pre malo opazna medsebojna neodvisnost proizvodnje ter kulture in prosvete. Predlagali so tudi, naj bi bil pri občinski skupščini poseben svet za kulturo in prosveto (doslej je bil skupaj s telesno vzgojo), prav tako pa naj bi usta-

novili za pospeševanje kulture in prosvete poseben sklad.

Poudarili so tudi, da je čutili vse premajhno razumevanje občinskih organov in organizacij za kulturno prosvetno delo. Tudi kadrovanje je na področju kulture in prosvete slabo, saj na sedanji plenum niso prišli prav ljudje, ki jih je kadrovska komisija ene izmed organizacij predlagala za delo na kulturno prosvetnem področju, čeprav so bili vabljeni. Nekateri vodilni tovariši občinskega sveta Svobod in PD so poudarili, da je tudi pri njihovih funkcijah potrebna rotacija in da naj bi jih zamenjali mlajši in sposobni ljudje, ki bi bolj z veseljem delali na tem področju. O slabi kadrovski politiki govori tudi podatek, da je doslej Zveza Svobod in PD SRS poslala na razne tečaje in seminarje za delo v društvih 846 ljudi (kar je veljalo okoli 8 milijonov dinarjev), dela pa jih le 40.

ŠE DVA POSNETKA s 3. ribniškega festivala. Zgoraj je Vilma Bukovčeva v vlogi Marinke v Smetanovi **PRODANI NEVESTI**, spodaj pa je prizor iz Shakespearove komedije **KAR LIČETE**

SKRIB ZA OTROKA

Pred tremi leti menda so v ribniškem gradu uredili otroško igrišče, namenjeno igri in zabavi naših najmlajših. Gugalnice, vrtiljak in drugo orodje, ki je Kovinsko podjetje, ki je igrišče poklonilo ribniškim otrokom, veljalo precej tisočakov in še več prostovoljnih delovnih ur, so otroci kaj pridno uporabljali, žal prevečkrat tudi bolj odrasli »otroci«. Letos, pred nekaj meseci, pa so nenadoma spoznali, da igrišče ne spada v grajsko okolje, da otroci, ki se tam igrajo, uničujejo

tudi druge objekte itd. Gugalnice, vrtiljak in podobne stvari, ki so, poudarimo še enkrat, Kovinsko podjetje stale lepe denarce in tudi mnogo neplačanih, prostovoljnih ur (to se kominarji kesajo!), so preprosto demontirali, pustili nekje ob cesti in sedaj je vse skupaj spet prerasila trava! Prebrisan, kaj?!

Zdaj spet poslušamo vzgojiteljice v otroškem vrtcu: kam naj gremo na sprehod z otroci: v Lepovčah so klopi (oziroma so bile), drugam je pa predaleč.

Prebrisan, kaj?! Govorimo o skrbi za otroka, ponekod žrtvujejo težke milijone za to, da bi današnja mladina res imela pravo mladost, ne tako, kot nekoč mi, govorimo o skrbi za odrasle, joči rod, pri tem pa čestokrat tudi ostane. Če že mladini ne moremo nuditi nič drugega kakor to, kar je že imela, ji vsaj to pustimo...

Prebrisan, kaj?! »Otroško igrišče ne spada v grajsko okolje, poleg kavarne in letnega gledališča!« Morda res ne (toda tudi o tem bi se veljalo pogovoriti), toda če je že tako, zakaj ga odstraniti, prej ko smo našli novo lokacijo, dokler nismo nudili otrokom za staro novo, morda še lepše in boljše igrišče!?

Starši se sprašujejo: »Kam z otroci?...« (vec)

Od Gallusa do danes

Vedeti moramo namreč, da Trubarju ni šlo samo za pisano besedo, ampak predvsem za to, da z njo pove za tiste čase nekaj novega. Takratni čas je bil po svoji vsebini še zmeraj mračni srednji vek. Čas, v katerem so ljudje kot sence hodili po zemlji, njihovo duhovno življenje pa se je omejevalo zgolj na onostranstvo, čas, ko so po naših hribih kot gobe po dežju rasle cerkve, se odpirala nova in nova božja pota, ko so na grmadah sežigali čarovnice, skratka, ko je verski fanatizem prišel dno svojega viška. Ko je Trubar kot vnet protestant predvsem pa kot prvi sin svojega siromašnega rojstnega kraja, spoznal vso gospodarsko in družbeno zaostalost doma in po svetu,

se je z vso močjo začel boriti za uničenje srednjeveške ali »božje države« in takrat popačene cerkve. Razumljivo je, da je zato naletel na odpor in je bil večkrat v življenjski nevarnosti. Tako se mu je zgodilo tudi, kot poroča svojemu prijatelju Ungnadu, da je bil 1526, se pravi ravno pred 400 leti, v Ribnici, kjer je pridigal v gradu na Bregu. Prišli so ga poslušat tudi duhovniki in so mu zagrozili, da ga bodo ustrelili, k čemur pa Trubar pristavlja, da mu je tega kaj malo mar, saj je vse svoje življenje posvetil boljšemu, pravilnejšemu gibanju. Ali z drugimi besedami: zavedal se je, da se je podal na pot v smeri osvoboditve človeške osebnosti, O čem je pridigal na Bregu, ni

znano. Pravijo, da med drugim tudi o turških ujetnikih.

Tako moramo razumeti pravi sad Trubarjevega dela, da ni samo dvignil zaničevano materino besedo v knjigo, da torej ni samo napisal nekaj knjig v naši dolenski kmečki govorici, temveč da se je slovenski narod ob Trubarjevih knjigah toliko vzdramil, da ga poslej nikoli ni bilo moč kulturno uspavati.

Prav v istem času, ko se je tiskala prv slovenska knjiga, se je, tako zatrjujejo stare in nove izdaje glasbenih leksikonov, rodil v Ribnici na Kranjskem Jakob Petelin-Gallus. V svojem skoraj 40-letnem bogatem življenju je ustvaril toliko, da ga sodabna svetovna glasbena zgodovina postavlja na častno mesto. Bil je pevec v Melku na Donavi, mestecu med Dunajem in Linzom, dokler ni leta 1574, star komaj 24 let,

začel z uspehom nastopati v kapele dunajskega cesarskega dvora. Leta 1585, tedaj, ko je protestantska misel v avstrijskih deželah dosegla vrhunec, je bil že kantor v cerkvi Svetega Janeza v Pragi. Tudi tedanji cesar Rudolf II. je cenil njegove glasbene stvaritve, saj ga je visoko odlikoval s tem, da mu je podelil 10-letni privilegij za izdajanje njegovih del, med katera zagotovo sodi največje Opus musikum.

Ko je Jakob Petelin-Gallus 12. julija 1591 v Pragi umrl, je smrt mladega umetnika, ki si je s svojimi stvaritvami zagotovil pomembno mesto v razvoju evropske glasbene umetnosti, med njegovimi sodobniki globoko odjeknila. Mnogi pesniki so mu napisali žalne speve, njegov sin, imenovan Martinus Gallus Fflilius, pa je prav tako opeval svojega očeta po njegovi smrti.

ta teden za vas

RIBNICA

Rodili sta: Zofija Andolšek, gospodinja iz Dan 6 — deklico; Ana Kljun, gospodinja iz Nemške vasi 30 — deklico.

Poročila sta se Franc Lesar, elektromonter iz Zapotoka 12 in Marija Lesar, trg. pomočnica iz Sajevca 27.

DOLENJA VAS

Rodile so: Julijana Češarek, gospodinja iz Dolenje vasi 31 — dečka in Darinka Grčman, gospodinja iz Prigorice 92 — dečka.

Umrl je Franc Levstek, kmetovalec iz Rakitnice 21, star 78 let.

PREDGRAD

Umrla je Ana Konda roj. Snelcer, gospodinja iz Dola 6, stara 77 let.

CESTITKA

Ivanu Koširju, ki služi vojaški rok v Skopju, želijo za 20-letnico vse najboljše, predvsem pa zdravja, vsi domači, posebno mama in Marija.

VOJAKI POZDRAVLJAJO

Vojaki, ki služimo kadrovski rok v Prokuplju, pošiljamo iskrene čestitke vsem delovnim ljudem Kočevske za obletnico Kočevskega zboru. Obenem lepo pozdravljamo starše in sorodnike, dekleta, prijatelje in bralce Novic. Koše veliko uspehov.

Vojaki iz V. p. 8147 — Prokuplje: Franc Bojč, Niko Grbec, Ivan Lesar, Leon Mihelič in Jože Pajnič.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage, nepozabne mame in stare mame

AMALIJE KVERH iz Kočevja

se prav pristrčno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo darovalcem cvetja in vencev ter sedom, ki so nas tolažili v najhujših trenutkih.

Zaljujoči otroci
z družinami

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljeneža moža in očka

IVANA LOVŠINA

izrekamo globoko zahvalo kolektivu Gradbenika Ribnica, zdravstvenemu osebju v Ribnici, PGD Dolenji Lazi, duhovščini, govornikom za ganljive besede ob odprtem grobu, pevskemu zboru iz Ribnice, darovalcem vencev, sedom, ki so nam na kakršenkoli način pomagali in nas tolažili v teh težkih dneh, ter vsem ostalim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zaljujoči: žena Mimi z otrokom, ata, mama, brat Tone, sestra Nežka z možem Emilom ter ostalo sorodstvo.

CESTITKA

Ljubi sestri Francki Zalar iz Vidma-Dobropolje želi za šestdesetletnico in dvojni praznik obilo zdravja in srečnih let — Ančka.

LOŠKI POTOK

Umrla je Frančiška Benčina, osebna upokojenka iz Travnika 12, stara 93 let.

ROKOMET

DOBREPOLJE : LJUBLJANA - SIŠKA 34 : 19 (14 : 7)

(L.) — V nedeljo se je pričelo tudi rokometno prvenstvo v ljubljanski conski ligi. Novi član te lige TVD Partizan Dobropolje je igral prvo tekmo doma s Šiško iz Ljubljane. Dobropolje je nastopilo s kompletno ekipo. Tudi ljubljane so prišli z zelo dobro vigrano ekipo, saj je bila štirinajst dni na skupnem treningu nekje ob morju. Že takoj v začetku so Šiškarji silovito pritisnili na gol domačih, vendar so se domači končno le dokopali do žoge in s hitrim protinapadom prišli pred nasprotnikov gol. Zaradi grobega prekrška je sodnik prisodil sedemmetrovko s katero so domači realizirali prvi gol na tem prvenstvu. S hitrim protinapadom so gostje takoj izenačili, to pa je bilo tudi vse, kar so pokazali. Gostje so igrali le še podrejeno vlogo, kar spričuje tudi končni rezultat.

Prihodnjo nedeljo igra Dobropolje s Šentvidom nad Ljubljano. Tudi ta tekma bo na igrišču Dobropolja s pričetkom ob 14. uri.

Po treh uspešnih tekmah s Trnovim, Kamnikom in Postojno se je v nedeljo kočevskim odbojkarjem nekoliko zataknilo; premagala jih je ekipa kroparskih odbojkarjev s tesnim rezultatom 3:2. Domačini so že vodili s setom prednosti, vendar so v zadnjem, odločilnem setu, popolnoma popustili ter tako izgubili dve dragoceni točki

ŠE O ČISTOČI MESTA

Kljub temu, da smo tik pred veliko proslavo v Kočevju, se se opaža po mestu velik nered. Posamezniki še vedno odmetujejo razne odpadke papirja, sadja itd.

Ce bi kršitelji pomislili na do-

NOVICE

Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik France Grivec, Uredništvo in uprava: Kočevje, Ljubljanska 14 a. Telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polleta 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške dolarjev. Tekoči račun 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

Razpis

Razpisna komisija Sveta delovnega kolektiva Občinske skupščine Kočevje

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. Referenta za gradnje in urbanizem
2. Referenta za kmetijstvo
3. Referenta za šolstvo
4. Pisarniškega uslužbenca
5. Strojepiske
6. Hišnika.

Pogoji: Pod 1. gradbeni inženir ali gradbeni tehnik;
2. agronom ali kmetijski tehnik;
3. višja šolska izobrazba ali učitelj z nekaj let prakse;
4. in 5. dveletna administrativna šola in
6. kvalificiran delavec.

Pismene ponudbe pošljite na urad tajnika Občinske skupščine Kočevje do 10. oktobra 1963. Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. Osební dohodek po pravilniku oziroma po dogovoru.

KINO

KOČEVJE: od 27. do 29. septembra italij. barvni film »Afrodita, boginja ljubezni« 30. sept. in 1. oktobra italijanski barvni film »Hrepenenje«, 1. in 2. oktobra jugoslov. film »Desant na Drvar«, 3. in 4. oktobra jugoslov. film »Nadštevilna« in »Na svoji zemlji«, 5. in 6. okt. jugoslov. film »Samorastniki«.

RUDNIK: 28. in 29. septembra amer. film »Gropa sila«, 2. in 3. oktobra španski barvni film »Carmen iz Granade«, 5. in 6. oktobra francoski film »Lepa Američanka«.

RIBNICA: 28. in 29. sept. jugoslov. film »Možje«, 5. in 6. okt. madžarski film »Profesor Hani-bal«.

VELIKE LAŠČE: 28. in 29. septembra amer. barvni film »Trojanska Helena«, 5. in 6. oktobra franc. barvni film »Nesrečniki« I. del.

LOŠKI POTOK: 29. sept. amer. barvni film »Dve ljubezni Eddy Duchina«.

DOBREPOLJE: 28. in 29. septembra amer. barvni film »Ponosni upornik«, 2. okt. sovjetski film »Neodposlano pismo«, 5. in 6. oktobra francoski barvni film »Klevska princeza«.

PONIKVE: 3. oktobra sovjetski film »Neodposlano pismo«.

STARA CERKEV: 28. in 29. septembra amer. film »Podaj roko hudiču«, 5. in 6. okt. jugoslov. film »Peščeni grad«.

SODRAŽICA: 28. in 29. septembra nemški film »Zaljubljena detektiva«.

BROD NA KOLPI: 28. in 29. septembra sovjetski barvni film »Tigri potujejo«, 5. in 6. oktobra italij. film »Nezveste«.

PREDGRAD: 28. in 29. septembra sovj. barvni film »Rdeče listje«, 5. in 6. oktobra poljski film »Škilasta sreča«.

OSILNICA: 6. oktobra nemški barvni film »Grofica Marica«.

O tuberkulozi

(Konec s str. 10)

Organizacija Rdečega križa, ki pri svojem delu daje veliko in nepogrešljivo pomoč, nesebično in vztrajno pomaga, kjer le more in kjer je potrebno. Prezreti ne moremo tudi pomoč krajevnih organizacij RK pri fluorografiranju, skrbi za otroke obolelih, skrbju, skrbi za zdravstveno prosvetljevanje med bolniki in njihovimi družinami ter seznanjanje ostalega prebivalstva s predavanji, kako se obvarujemo pred to zahrbtno boleznijo.

Vsako leto je posvečen teden boju proti tuberkulozi, tej težki socialni bolezni in tedaj si organizacija še posebno prizadeva nuditi svojo pomoč. Dr. I. Imenšek

I. Z.